

در مقابل فساد، گزینشی بر خورد نمی کنیم

گروه اجتماعی: رئیس قوه قضاییه با بیان اینکه دستگاه قضایی بدون اغماض با هر فساد و مفسدی برخورد می کند، گفت: قوه قضاییه در عرصه مقابله با فساد و مفسد، به هیچ وجه گزینشی و تبعیض آمیز برخورد نمی کند. به گزارش «نقش جهان»، حجت الاسلام والمسلمین غلامحسین محسنی اژه‌ای در ادامه سلسله جلسات و نشست‌های هم‌اندیشی خود با...

۴

فشارهای داخلی روی صنعت نفت بیشتر از خارجی‌ها

فشار مالیاتی بی‌سابقه بر صنعت نفت، در دل تحریم‌ها، امنیت انرژی و تولید ملی را نشانه گرفته و می‌تواند موتور اصلی اقتصاد ایران را از کار بیندازد. به گزارش مهر، بررسی عمیق ساختار درآمدی اقتصاد ایران نشان می‌دهد که علی‌رغم تغییر ادبیات رسمی به سمت «اقتصاد بدون نفت»، وابستگی کشور به منابع هیدروکربوری نه تنها کاهش نیافته، بلکه در قالب‌های پیچیده‌تر و پنهان‌تری در نظام مالیاتی، صادرات غیرنفتی، یارانه‌های انرژی و حساب‌های ملی بازتولید شده است. در این میان، مطالبه مالیاتی ۷۰۰ هزار میلیارد تومانی سازمان امور مالیاتی از شرکت ملی نفت ایران به نماد بارزی از یک رویکرد کوتاه‌مدت و غیرتوسعه‌ای تبدیل شده که می‌تواند امنیت انرژی و موتور رشد اقتصادی کشور را با تهدیدی جدی مواجه کند. اقتصاد ایران را نمی‌توان بدون نفت فهمید؛ حتی زمانی که در آمارهای رسمی، سهم نفت در...

۵

«نقش جهان» به هشدار اقتصادی قالیباف به اهالی پاستور می‌پردازد؛

اخطار معیشتی مجلس به تیم اقتصادی دولت

۶

آمدگی ایران برای توافق عادلانه با آمریکا

گروه سیاسی: سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در گفت‌وگو با رسانه روسی، با اشاره به روند تماس‌های دیپلماتیک تهران و واشنگتن اعلام کرد که در گذشته با استیو ویتکاف، مذاکره‌کننده ارشد آمریکا، در ارتباط بوده اما این تماس‌ها چند ماهی است که متوقف شده است. سیدعباس عراقچی گفت این ارتباط‌ها در چارچوب مذاکرات مربوط به برنامه هسته‌ای ایران برقرار بود؛ مذاکراتی که پنج دور آن برگزار شد و حتی دور ششم نیز برای ۱۵ ژوئن برنامه‌ریزی شده بود، اما...

۷

صنعت نساجی در آستانه فروپاشی خاموش

گروه صنعت و تجارت: صنعت نساجی ایران، یکی از قدیمی‌ترین و گسترده‌ترین صنایع کشور، امروز در وضعیتی ایستاده که بیش از هر زمان دیگر نیازمند بازنگری جدی در...

۷

«نقش جهان» چرایی بازنگشتن ارز صادراتی و سوءاستفاده آشکار از کارت بازرگانی را بررسی کرد

تجارت خارجی در باتلاق رانت و بی‌نظارتی

به‌عنوان مجوزی برای واردات و صادرات کالا تعریف شده است. برخلاف بسیاری از کشورها که اساسنامه شرکت‌ها مبنای فعالیت تجاری محسوب می‌شود، در ایران داشتن کارت بازرگانی شرط اصلی ورود به عرصه تجارت خارجی است. این کارت‌ها ابتدا توسط اتاق‌های بازرگانی صادر می‌شدند و بررسی مدارک و اهلیت متقاضیان در اختیار این نهادها بود. اما با افزایش تخلفات و صدور کارت‌های یک‌بار مصرف، وزارت صنعت، معدن و تجارت (صمت) به تدریج مسئولیت صدور کارت‌ها را بر عهده گرفت. با وجود تغییر مرجع صدور، مشکلات همچنان باقی ماند. کارت‌های اجاره‌ای یا یک‌بار مصرف به ابزاری برای دور زدن مقررات ارزی و تجاری تبدیل شدند. افراد فاقد سابقه تجاری یا حتی ساکنان روستاهای دورافتاده توانستند با اجاره کارت خود به دیگران، در معاملات کلان ارزی نقش آفرینی کنند. نمونه مشهور آن واردات صدها خودروی لوکس با کارت یک پیرزن روستایی بود که نشان داد سیستم نظارتی تاچه اندازه ناکارآمد است. این وضعیت نه تنها به بی‌اعتمادی عمومی نسبت به نظام تجاری کشور دامن زد، بلکه موجب شد بخش خصوصی واقعی - شرکت‌های شناسنامه‌دار و با سابقه - زیر فشار قرار گیرند. در حالی که صادرکنندگان معتبر با مشکلات بازرگانی مواجه بودند، سودجویان با کارت‌های اجاره‌ای میلیاردی دلار ارز را از چرخه رسمی خارج کردند.

گروه صنعت و تجارت: بازار ارز و تجارت خارجی طی سال‌های اخیر با چالش‌های جدی مواجه بوده است؛ چالش‌هایی که ریشه آن را می‌توان در ترکیب سیاست‌های ارزی غیر کارشناسی، ضعف در نظارت نهادی، و سوءاستفاده برخی فعالان اقتصادی از ابزارهایی چون کارت‌های بازرگانی جست‌وجو کرد. در یک سوی ماجرا، دولت با هدف کنترل منابع ارزی و مدیریت واردات و صادرات، محدودیت‌ها و سهمیه‌هایی را وضع کرده است. اما این سیاست‌ها به جای ایجاد شفافیت، زمینه‌ساز رانت و فساد شده‌اند. در سوی دیگر، برخی صادرکنندگان و واردکنندگان با استفاده از کارت‌های یک‌بار مصرف یا اجاره‌ای، ارز ترجیحی دریافت کرده و یا ارز حاصل از صادرات را به چرخه رسمی بازنگردانده‌اند. نتیجه این روند، خروج میلیاردی دلار از اقتصاد کشور و فشار مضاعف بر بخش خصوصی شناسنامه‌دار بوده است. به گزارش «نقش جهان»، در سال‌های اخیر، موضوع بازنگشتن ارزهای صادراتی و سوءاستفاده از کارت‌های بازرگانی به یکی از جدی‌ترین بحران‌های اقتصادی کشور تبدیل شده است. از یک طرف، واردکنندگان که ارز ترجیحی دریافت کرده‌اند، یا کالایی وارد نکرده‌اند یا ارز را در بازار آزاد فروخته‌اند و از این طریق سودهای کلان به دست آورده‌اند. از طرف دیگر، صادرکنندگانی با استفاده از کارت‌های اجاره‌ای یا یک‌بار مصرف، ارز حاصل از صادرات را به چرخه رسمی بازنگردانده‌اند و میلیاردی دلار از منابع ارزی کشور خارج شده است. این وضعیت نه تنها موجب فشار سنگین بر ذخایر ارزی و افزایش تورم شده، بلکه اعتماد عمومی به سیاست‌های تجاری و ارزی دولت را نیز به شدت خدشه‌دار کرده است. در چنین شرایطی، پرسش اصلی این است که ریشه بحران در سوءاستفاده صادرکنندگان و واردکنندگان است یا در سیاست‌های ارزی و نظارتی دولت که زمینه چنین تخلفاتی را فراهم کرده‌اند. کارت بازرگانی در ایران

پایگاه خبری - تحلیلی نقش جهان نیوز

نقش جهان

www.naghshejahannews.ir

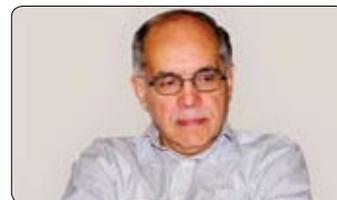

آخرین اخبار و تحلیل‌های روز اقتصادی را در پایگاه اینترنتی نقش جهان بخوانید

یادداشت

ایران و معضل ائتلاف سازی

کوروش احمدی، دیپلمات پیشین

برای اینکه یک کشور طرحی ارائه دهد و این طرح به لحاظ عملی و دیپلماتیک پیشرفتی داشته باشد، نیاز به همراهی کشورهای دیگر دارد. معمولاً در روابط بین الملل، اگر کشوری ایده، فکر یا طرحی دارد، قبل از انتشار عمومی، آن را با چند کشوری که احتمال می دهد همفکر باشند، مطرح می کند. کشوری که ایده ای دارد پس از تأمین رضایت چند کشور همفکر که ممکن است مستلزم تغییر اندک محتوای طرح باشد، در نهایت با کشورهای همفکر که هر چه تعدادشان بیشتر باشد بهتر است، همکاری می کند. اگر ده ها کشور همفکر وجود داشته باشد، بسیار مطلوب است؛ اما حداقل چهار یا پنج کشور همفکر ضروری است که قبل از ارائه عمومی و علنی طرح، در مورد آن نظر دهند و موافقت خود را اعلام می کنند و متعهد می شوند که پس از اعلام عمومی طرح توسط بانی اصلی، از آن حمایت کنند. هیچ طرح بین المللی به صورت تک نفره هرگز پیش نرفته و حمایت کشورهای دیگر ضروری است. اکنون باید پرسید، آیا برای این طرح هایی که ما ارائه داده ایم، از قبل تلاشی برای جلب حمایت کشورهای دیگر داشته یا خیر؟ نمی دانم، اما شنیده ام که تلاشی در این زمینه انجام شده باشد و فکر می کنم این طرح ها اغلب به صورت انفرادی ارائه شده اند. اینکه چرا به صورت انفرادی ارائه شده اند، به موقعیت کشورمان برمی گردد. یعنی وقتی کشوری در جامعه بین المللی و نزد کشورهای دیگر موقعیت و اعتباری داشته باشد، در آن صورت کشورهای بیشتری برای پیشبرد طرح هایی که ممکن است داشته باشند، همکاری می کنند و اگر طرحی اعلام کند، از آن حمایت خواهند کرد. یک مشکل اساسی و ساختاری در ایران وجود دارد. همیشه در چند دهه گذشته یک مشکل اساسی وجود داشته است: ایران همیشه کشور تک رویی بوده و در کار ائتلاف سازی در جامعه بین المللی به طور جدی فعالیت نکرده است. سیاست خارجی و دیپلماسی چنداثرم و چندمحور فعالیت دارد؛ یکی مذاکره و دیگری ائتلاف سازی است که هر دو تقریباً به یک اندازه اهمیت دارند. ما در حوزه ائتلاف سازی هیچ گاه فعال نبوده ایم و اگر تلاشی هم شده، هیچ گاه با موفقیت همراه نبوده است. در نتیجه، یک کشور تک روی که در حوزه ائتلاف سازی فعال و موفق نبوده، اگر طرحی ارائه کند، احتمال موفقیت آن بالا نخواهد بود. ارتباط ایران با نهادهای بین المللی بستگی به این دارد که چه ابتکارانی داشته باشیم. اکنون باید خلاقیتی در ارتباط با این مسئله به خرج دهیم؛ زیرا حل مسائل کنونی سیاست خارجی ما بیش از هر مورد دیگری مستلزم ابتکار و خلاقیت است. به این معنی که مثلاً ایران باید برای حل مشکلی یا آمریکا ابتکار عمل نشان دهد و منتظر نماند که مثلاً آمریکا طرحی به ما ارائه کند. در شرایط کنونی، چنین اتفاقی نخواهد افتاد؛ زیرا آمریکا تحت فشار اقتصادی از ناحیه ما قرار ندارد که نیازی داشته باشد طرحی ارائه کند. ما از ناحیه آمریکا تحت فشار اقتصادی قرار داریم و برای حل فشار اقتصادی که به مرحله بسیار وخیمی رسیده، لازم داریم که ابتکار عمل نشان دهیم، خلاقیت به خرج دهیم، ایده بدهیم، فکر کنیم و طرح ارائه دهیم تا بتوانیم کار را پیش ببریم.

عراقچی در گفت و گو با شبکه راشاتودی تأکید کرد

آمادگی ایران برای توافق عادلانه با آمریکا

«فناوری را نمی توان بمباران کرد» و عزم و اراده ایران برای استفاده صلح آمیز از انرژی هسته ای پابرجا مانده است. عراقچی تأکید کرد که غنی سازی اورانیوم پیش از هر چیز حق قانونی ایران ذیل پیمان منع گسترش سلاح های هسته ای است و در عین حال، به مسئله ای مرتبط با شأن و غرور ملی تبدیل شده است، چرا که حاصل تلاش دانشمندان ایرانی و فداکاری مردمی است که سال ها هزینه تحریک ها و فشار های خارجی را پرداخت کرده اند. وی افزود ایران نمی تواند از این حق صرف نظر کند، اما در عین حال آماده است همانند تجربه برجام در سال ۲۰۱۵، اطمینان های کامل و شفاف درباره صلح آمیز بودن برنامه هسته ای خود ارائه دهد. عراقچی تجربه برجام را نمونه ای موفق از دیپلماسی دانست و گفت نتیجه آن توافق، به عنوان دستاوردی جهانی جشن گرفته شد؛ در حالی که تجربه عملیات نظامی نه تنها به اهداف خود نرسید، بلکه بحران را عمیق تر کرد. عراقچی با انتقاد شدید از عملکرد آژانس بین المللی انرژی اتمی اعلام کرد ناتوانی این نهاد و مدیر کل آن در محکوم کردن حمله به تأسیسات هسته ای صلح آمیز تحت پادمان، سابقه ای خطرناک در تاریخ آژانس ایجاد کرده است. وی با

و متوازن که از مسیر مذاکره حاصل شود آمادگی دارد، اما پذیرش دیکته و تحمیل را غیر قابل قبول می داند. وی گفت تفاوت روشی میان مذاکره و دیکته وجود دارد و تازمانی که طرف مقابل این تمایز را نپذیرد، امکان رسیدن به توافق واقعی فراهم نخواهد شد. وزیر خارجه ایران با اشاره به تجربه های اخیر، از جمله مذاکراتی که همزمان با تهدید، تحریم و حمله نظامی همراه بوده، افزود ایران زمانی وارد گفت و گو خواهد شد که طرف مقابل با طرخی مبتنی بر منافع متقابل، احترام و کرامت وارد شود. عراقچی با یادآوری رد شدن پیشنهادهای ایران در مقاطع مختلف، از جمله تلاش ها برای یافتن راه حلی دیپلماتیک در حاشیه مجمع عمومی سازمان ملل، گفت این رفتارها نشان داد که آمریکا هنوز آمادگی لازم برای یک توافق منصفانه را ندارد و به همین دلیل، تهران عجله ای برای بازگشت به میز مذاکره ندارد. وزیر خارجه ایران در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به حملات انجام شده علیه تأسیسات هسته ای کشور گفت این تأسیسات آسیب های جدی دیده اند، اما اواقیت مهم تر آن است که فناوری هسته ای ایران همچنان پابرجاست. به گفته وی،

گروه سیاسی: سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در گفت و گو با رسانه روسی، با اشاره به روند تماس های دیپلماتیک تهران و واشنگتن اعلام کرد که در گذشته با استیو ویتکاف، مذاکره کننده ارشد آمریکا، در ارتباط بوده اما این تماس ها چند ماهی است که متوقف شده است. سیدعباس عراقچی گفت این ارتباط ها در چارچوب مذاکرات مربوط به برنامه هسته ای ایران برقرار بود؛ مذاکراتی که پنج دور آن برگزار شد و حتی دور ششم نیز برای ۱۵ ژوئن برنامهریزی شده بود، اما دو روز پیش از آن، حمله اسرائیل به ایران همه چیز را متوقف کرد. به گفته «نقش جهان»، عراقچی در گفت و گو با برنامه worlds apart شبکه راشاتودی که در زمان حضور وی در مسکو انجام شد، تأکید کرد: این حمله بدون هیچ گونه تحریک قبلی و برخلاف اصول حقوق بین الملل انجام شد و سپس ایالات متحده نیز به آن پیوست. عراقچی این اقدام را تصمیمی عجیب در میانه مذاکرات توصیف کرد و گفت چنین رفتاری، تجربه ای بسیار تلخ برای ایران رقم زد. وی افزود این تجربه، در امتداد خروج یک جانبه آمریکا از توافق هسته ای سال ۲۰۱۵، نشان داد که بی اعتمادی ایران نسبت به نیت واقعی واشنگتن، ریشه ای و مبتنی بر تجربه است. وزیر خارجه ایران تأکید کرد پس از جنگ دوازده روز نیز تماس هایی با طرف آمریکایی وجود داشت، اما اصرار واشنگتن برای بازگشت به مذاکرات بدون تغییر رویکرد، نشان می داد که آمریکا همچنان مذاکره را ابزاری در کنار فشار و تهدید می بیند. عراقچی با تأکید بر اینکه ایران مسیر دیپلماسی را ترک نکرده است، تصریح کرد تهران برای دستیابی به یک توافق عادلانه

اسلامی: به فشار سیاسی برای بازرسی از تأسیسات بمباران شده پاسخ نمی دهیم

اقدام مثبت تهران برای جلوگیری از تکمیل عملیات دشمن

بمباران دیده نشده است. رئیس سازمان انرژی اتمی تصریح کرد: اگر آژانس با جنگ و حمله نظامی موافق است این را باید مصوبه کند و بگویند بله، حمله به تأسیسات هسته ای تحت پادمان مجاز است اما اگر مجاز نیست، باید محکوم کنند و وقتی محکوم کردند باید اعلام شود که شرایط بعد از جنگ چیست؟ وی ادامه داد: اگر که شرایط بعد از جنگ، مدون است، آژانس اعلام کند تا ما طبق آن رفتار کنیم اما اگر نیست، تقاضای ما این بوده است و به آن ها نوشتیم، باید تعریف، تدوین و مشخص شود که اگر به یک صنعت هسته ای که تحت ثبت و نظارت آژانس است حمله نظامی شد، چه اقدامی باید صورت بگیرد.

می کردند که انجام ندادند. وی یادآور شد: هیچ کشوری در تاریخ به اندازه ایران و سازمان انرژی اتمی ایران با آژانس همکاری نکرده است. بیشترین و سنگین ترین بازرسی های تاریخ، از صنعت هسته ای ایران ایجاد شده است و تاکنون حتی یک گزارش وجود ندارد که بازسان آژانس نوشته باشند «عدم انطباق یا انحراف از موازین پادمان». اسلامی با بیان اینکه فعالیت های ما کاملاً صلح آمیز است و در مسیر پیشرفت کشور اقدام می شود، افزود: در رابطه و همکاری با آژانس نیز باید گفت در زمینه مراکزی که بمباران شده طبق ماده ۶۸ پادمان، فقط آسیب ها و حوادث طبیعی در این بخش قید شده و حمله نظامی و

و پاسخ داده نخواهد شد. به گزارش «نقش جهان»، محمد اسلامی در حاشیه جلسه دیروز هیئت دولت در جمع خبرنگاران در واکنش به اظهارات اخیر رافائل گروسی مدیر کل آژانس بین المللی انرژی هسته ای، گفت: این اظهارات نشان می دهد گروسی در نقشه دشمن ایفای نقش می کند. رئیس سازمان انرژی اتمی با اشاره به جلسه شب گذشته شورای امنیت و نکات مطرح شده در آن، گفت: گزارش، بیابیه و استنادی که در نشست دیروز انجام شد کاملاً غیر حرفه ای و غیر حقوقی بود؛ مدت قطعنامه ۲۲۳۱ تمام شده است و حتی اگر هم می خواستند از آن استفاده کنند، باید ترتیبات آن را رعایت

گروه سیاسی: رئیس سازمان انرژی اتمی گفت: تا آژانس بین المللی انرژی اتمی موضوع حمله نظامی به یک صنعت هسته ای تحت نظارت خود را تعیین تکلیف نکند، فشار سیاسی روانی و پیگیری های بی ربط برای بازرسی دوباره از تأسیسات بمباران شده و تکمیل عملیات دشمن پذیرفته نیست

یادداشت

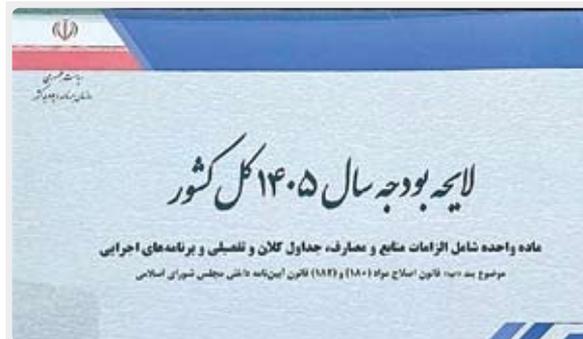
جبران کسری بودجه از جیب مردم
■ کارمان ندی، کارشناس اقتصادی

در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، دولت تلاش کرده است با اتخاذ رویکردی انقباضی، بخشی از مشکلات ساختاری اقتصاد ایران، به ویژه کسری بودجه و تورم مزمن را مدیریت کند. این رویکرد، اگرچه در ظاهر با هدف کنترل تورم و ایجاد انضباط مالی دنبال می‌شود، اما به اعتقاد بسیاری از کارشناسان اقتصادی، از جمله کارمان ندی، اقتصاددان و استاد دانشگاه امام صادق، از منظر شیوه اجرا و توزیع بار تعدیل، با ایرادات جدی همراه است. بررسی محتوای این لایحه نشان می‌دهد که بخش عمده فشار ناشی از انقباض بودجه‌ای نه از مسیر اصلاح ساختار هزینه‌های دولت، بلکه از طریق کاهش قدرت خرید مردم و افزایش بار مالیاتی بر دوش حقوق بگیران و طبقه متوسط اعمال شده است. دولت در تدوین بودجه ۱۴۰۵، افزایش قابل توجهی برای حقوق و دستمزدها در نظر نگرفته و هم‌زمان بر آورد خود درآمدهای مالیاتی را افزایش داده است. پیام ضمنی این سیاست‌ها آن است که دولت کنترل تورم را از مسیر کاهش کسری بودجه دنبال می‌کند؛ مسیری که از نظر تئوریک، در کلیت خود قابل دفاع است. در شرایطی که اقتصاد ایران سال‌هاست با تورم بالا، رشد نقدینگی و ناترازی‌های مزمن مالی مواجه است، نمی‌توان ضرورت حرکت به سمت بودجه‌ای منضبط‌تر و انقباضی‌تر را نادیده گرفت. با این حال، مسئله اصلی در این میان، چگونگی تحقق این هدف و ابزارهایی است که دولت برای کاهش کسری بودجه انتخاب کرده است. انتظار می‌رفت کاهش کسری بودجه از طریق اصلاح ساختار هزینه‌ها و حذف ردیف‌های کم‌بازده یا فاقد کارکرد مؤثر اقتصادی انجام شود. این موضوع نه تنها خواست بسیاری از اقتصاددانان، بلکه مورد تأکید نامه مشهور ۱۸۰ اقتصاددان نیز بود که در آن بر حذف ردیف‌های بودجه‌ای بدون منفعت اجتماعی و اثر مثبت اقتصادی تأکید شده بود. با این وجود، بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۵ نشان می‌دهد که دولت در این زمینه اقدام جدی و مؤثری انجام نداده است. همچنان نهادها و دستگاه‌هایی که عملکرد اجتماعی آن‌ها محل تردید است و در افکار عمومی، کارآمدی و ضرورت وجودشان زیر سؤال قرار دارد، از منابع بودجه عمومی استفاده می‌کنند. این موضوع بیانگر آن است که دولت به جای مواجهه با مقاومت‌های نهادی و اصلاح هزینه‌های غیر ضروری، مسیر ساده‌تر اما پرهزینه‌تری را انتخاب کرده و بار اصلی تعدیل را به جامعه منتقل کرده است. در چنین شرایطی، سیاست‌های اتخاذ شده در بودجه ۱۴۰۵ فشار قابل توجهی بر معیشت مردم وارد می‌کند. نرخ تورم در اقتصاد ایران به حدود ۵۰ درصد رسیده و تورم اقلام خوراکی، که سهم بالایی در سبد مصرفی خانوارها دارد، حتی از این رقم نیز فراتر رفته است. با این حال، افزایش حقوق و دستمزدها در بودجه جدید تنها در حدود ۲۰ درصد پیش‌بینی شده است. این شکاف عمیق میان رشد هزینه‌های زندگی و افزایش درآمد اسمی، به معنای کاهش شدید قدرت خرید کارمندان، کارگران و حقوق بگیران است.

«نقش جهان» در گفت‌وگو با کارشناسان اقتصادی بررسی می‌کند

پیدا و پنهان بودجه ۱۴۰۵

پیش‌بینی شده که قرار است به بخش مصرف هدفمندی یارانه‌ها اختصاص یابد، اما در این مورد نیز مشخص نیست این منابع به چه دهک‌هایی و به چه شکلی (کالابریگ یا یارانه نقدی) پرداخت خواهد شد. این کارشناس اقتصادی خاطر نشان کرد: در مجموع، می‌توان گفت کلیات این بودجه در صورت انعطاف دولت، امکان تصویب در مجلس را دارد، اما در غیر این صورت و با توجه به ابهامات موجود، به ویژه در بحث جبران خدمات کارکنان دولت و افزایش حقوق و دستمزد، احتمال رد کلیات لایحه توسط مجلس وجود دارد. وی متذکر شد: نکته مهم دیگری که باید در نظر گرفت، اتکای بیش از حد دولت به منابع مالی و انتشار اوراق است. در حالی که در سال جاری تحقق کامل این منابع امکان‌پذیر نشده، ممکن است در سال آینده نیز همین مشکل تکرار شود. این موضوع با هدف دولت در کاهش نقدینگی و مهار تورم در تضاد است، چرا که بخش عمده این اوراق توسط بانک‌ها خریداری شده و در نهایت به افزایش نقدینگی منجر می‌شود. محمدی عنوان کرد: به نظر می‌رسد دولت علاوه بر

درآمدهای نفتی و سایر درآمدهای ناپایدار که تحت تأثیر متغیرهای بین‌المللی هستند را کاهش دهد و در مقابل، رشد قابل توجهی برای درآمدهای مالیاتی در نظر بگیرد. این کارشناس اقتصادی افزود: با این حال، تحقق این درآمدها محل بحث است. درآمدهای نفتی تا حدی قابل تحقق به نظر می‌رسند، اما درآمدهای مالیاتی بیش از هر چیز به عزم و اراده دستگاه مالیاتی و سازمان امور مالیاتی بستگی دارد. در صورت وجود اراده جدی، می‌توان پایه‌های مالیاتی را گسترش داد و درآمدهای مالیاتی را افزایش داد، اما در حال حاضر ابهاماتی در این زمینه وجود دارد. وی تصریح کرد: از جمله ابهامات مهم لایحه، منابع حاصل از حذف ارز ترجیحی است که رقمی معادل ۵۷۲ همت را شامل می‌شود، اما مشخص نیست این منابع دقیقاً در کجا هزینه خواهند شد؛ اینکه آیا این مبلغ در قالب کالابریگ به دهک‌های ۱ و ۷ پرداخت می‌شود یا به شکل دیگری مورد استفاده قرار می‌گیرد، شفاف نشده است. محمدی گفت: علاوه بر این، ۱۷۰ همت نیز از محل افزایش مالیات بر ارزش افزوده

گروه اقتصاد کلان: سرانجام لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ توسط رئیس‌جمهور به مجلس تقدیم شد؛ اما هم‌زمان با این اتفاق، انتقادات زیادی از سوی کارشناسان اقتصادی کشور به جزئیات این لایحه وارد شد؛ به گزارش «نقش جهان»، عصر روز گذشته (سه شنبه ۲ دی) لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ توسط رئیس‌جمهور به مجلس تقدیم شد؛ در حال حاضر بخش منابع و مصارف بودجه کل کشور حدود ۱۴ هزار و ۴۴۱ میلیارد و ۴۱۷ میلیون و ۵۰۵ هزار و ۶۰۰ ریال است. افزایش ۲۰ درصدی حقوق کارمندان، رشد ۵۰ درصدی درآمدهای مالیاتی دولت و همچنین رشد ۲ درصدی مالیات بر ارزش افزوده و رسیدن آن به عدد ۱۲ درصد و در نهایت حذف ارز ترجیحی و انتقال آن به طرح کالا بزرگ الکترونیکی از جمله موارد مهم این لایحه به حساب می‌آیند که توجه بسیاری از کارشناسان اقتصادی را به خود جلب کرده است. در حال حاضر بسیاری از اقتصاددان و کارشناسان اقتصادی با دیدی انتقادی این لایحه را یک بودجه شدیداً انقباضی می‌دانند که در برخی موارد نقاط غیر شفاف به همراه دارد. در این گزارش سه کارشناس اقتصادی به تشریح لایحه بودجه ۱۴۰۵ پرداخته‌اند. محسن محمدی کارشناس اقتصادی در گفتگو با «نقش جهان» پیرامون لایحه بودجه ۱۴۰۵ اظهار کرد: آنچه اکنون درباره لایحه بودجه ۱۴۰۵ می‌توان گفت این است که دولت تلاش کرده منابع بودجه با افزایش قابل توجهی همراه نباشد و به نوعی رویکردی انقباضی در تدوین بودجه اتخاذ شده است. در همین راستا، دولت سعی کرده اتکای خود به

پورمحمدی:

بودجه ۱۴۰۵ با محوریت معیشت مردم و مهار تورم تدوین شد

ارائه شود، آیا به همه مردم داده شود، آیا تنها به افرادی که یارانه می‌گیرند اختصاص یابد یا به قشر ضعیف‌تر تعلق گیرد، یکی از مهم‌ترین موضوعات این است که ابتدا منابع مالی مشخص شود و سپس جامعه هدف به طور دقیق تعریف شود و پس از آن به آنان پرداخت صورت گیرد. پورمحمدی اظهار کرد: بنابراین این طبیعتاً منابع فراهم نشود و زیرساخت‌ها تأمین نگردد، امکان اجرایی شدن وجود ندارد.

بودجه، مشخصات و شرایط فعلی کشور و این که چرا بودجه این‌گونه بسته شد، به خدمت نمایندگان مردم و خود مردم توضیح خواهند داد. رئیس سازمان برنامه و بودجه در تشریح وضعیت بودجه ۱۴۰۵، افزود: این از لحاظ شکلی در مورد بودجه بود، اما اگر مختصری هم در محتوای بودجه خدمت‌تان توضیح بدهم، یکی از مسائل مهم و نگرانی‌های جدی، بحث تورم است و همیشه در مورد تورم و کسری بودجه بحث شده است. رئیس سازمان برنامه و بودجه گفت: اینکه دولت اعلام کند، برای مثال، من ارز ترجیحی اختصاص نمی‌دهم و می‌خواهم پول را مستقیم به مردم بدهم، به معنای اجرای قطعی آن نیست، بلکه دولت اختیار دارد تا به اقتضای روز و بر حسب نیاز مردم تصمیم‌گیری کند. وی افزود: در خصوص اینکه آیا کالا بزرگ

بودجه عنوان کرد: دیروز که دومین روز دی‌ماه بود، چون روز قبلش تعطیل بود، آقای رئیس‌جمهور در مجلس حضور پیدا کردند و لایحه بودجه را تقدیم کردند. بر اساس ماده ۱۸۲ قانون آئین‌نامه داخلی مجلس، این لایحه به کمیسیون تلفیق بودجه ارجاع می‌شود. پورمحمدی اظهار کرد: دیروز هم کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی از سوی نمایندگان کمیسیون‌های مختلف تشکیل شد، اعضا انتخاب شدند و کمیسیون تشکیل شد. وی ادامه داد: از امروز بودجه در دستور کار کمیسیون تلفیق پیش‌بینی می‌شود و با بررسی‌های کلی که کمیسیون تلفیق انجام می‌دهد، روز یکشنبه یا روز سه‌شنبه در دستور کار صحن علنی مجلس قرار می‌گیرد، لذا مجدداً آقای رئیس‌جمهور در آنجا حضور پیدا می‌کنند و در مورد ویژگی‌های

سید حمید پورمحمدی رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور در حاشیه جلسه امروز هیئت وزیران در پاسخ به سوالات خبرنگاران در رابطه با لایحه بودجه ۱۴۰۵ کشور، اظهار کرد: دولت بودجه سال آینده را در زمان مقرر تدوین و تحویل مجلس شورای اسلامی کرد و روز گذشته نیز در مجلس حضور یافتیم. وی افزود: تمام تلاش دولت برای بودجه سال ۱۴۰۵ این بوده که معیشت مردم در دستور کار باشد و همچنین بودجه منجر به تورم نشود. پورمحمدی ادامه داد: قانون پیش‌نویس لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ به موقع تدوین شد، در دولت به تصویب رسید و درست بر پایه قانون، یکم دی‌ماه که بایستی تقدیم مجلس می‌شد، از سوی رئیس‌جمهور محترم طی نامه‌ای تقدیم ریاست محترم مجلس شد. رئیس‌سازمان برنامه و

رئیس قوه قضاییه:

در مقابل فساد، گزینشی بر خورد نمی کنیم

چون نظر و رأی مبتنی بر علم من در باب آن پرونده صادر نشده، بنابراین، خلاف قانون عمل شده است. محسنی از راهی، با اشاره به مقوله خشکاندن ریشه های فساد، اظهار کرد: در قوه قضاییه متمرکز و معطوف بر انسداد زمینه ها، بسترها و گلوگاه های فساد شده ایم؛ اعتقاد ما آن است که بر خوردهایمان با مفسدان باید بازدارندگی ایجاد کند و وقتی با یک مفسد برخورد می کنیم، امور به گونه ای پیش رود که حساب کار دست مابقی نیز بیاید؛ این راهبرد ماست، رئیس قوه قضاییه با بیان اینکه حدود ۲۰۰ گلوگاه فساد توسط سازمان بازرسی شناسایی شده است، افزود: در قضیه ساماندهی واردات و صادرات و انبارهای اموال تملیکی و گمرکات و بنادر، مابه گونه ای تدبیر و تمسبات کرده ایم که از فاسد شدن ده ها هزار میلیارد کالا و تشکیل پرونده های متعددی جلوگیری به عمل آمد؛ البته معتقد نیستیم که در آن عرصه، به صورت کامل به توفیق صدرصدی نائل شده ایم، فلذا همچنان در آن عرصه فعال هستیم، رئیس دستگاه قضا تصریح کرد: اکنون چند هفته است که من متمرکز بر بانک مرکزی شده ام؛ چرا که عمده مسائل اقتصادی ما در بانک مرکزی و چند وزارتخانه از جمله وزارتخانه های نفت، صنعت، کشاورزی و اقتصاد است. محسنی از راهی با اشاره به راهبرد قوه قضاییه در رفع مسائل مزمن در نقاط مختلف کشور، افزود: یکی از راهبردهای ما آن است که به سراغ آن دسته از مسائل مزمن و مشکلات چندین ساله برویم که در نقاط مختلف کشور وجود دارد و زندگی را بعضاً برای صدها هزاران خانوار سخت کرده است؛ مسائلی که در کشور وجود دارد که ۵۰ سال است لاینحل مانده است و رفع آنها زندگی را برای هزاران نفر مطلوب می کند؛ ما به سراغ این مسائل مزمن رفته ایم.

معنای دادگاه های علنی است؛ اعتقاد ما نیز همین است، لکن قانون فعلی، این اجازه را به ما نمی دهد. رئیس قوه قضاییه افزود: در موع تمدید استعجازه، رکن علنی بودن دادگاه های مفساد اقتصادی برداشته شد و مقرر شد در خصوص علنی بودن یا نبودن دادگاه ها، وفق ترتیبات قانون موجود عمل شود؛ استدلال هم آن بود که مضار برپایی دادگاه های علنی از منافعش بیشتر است؛ از جمله آنکه به متهمان ظلم می شود و چنانچه اتهام آنها ثابت نشود، با دادگاه های علنی، مورد ظلم واقع می شوند و از سوی دیگر، عدالت نیز در نتیجه این دادگاه ها محقق نمی شود چرا که فضا سازی هایی شکل می گیرد و ممکن است این فضا سازی ها در رسیدگی ها مداخلت پیدا کند. اینها استدلال هایی است که مخالفان برپایی دادگاه های علنی مطرح می کنند. قاضی القضا با اشاره به ادله اثبات دعوا و طرق اثبات جرایم، گفت: برای صدور حکم از ناحیه قاضی در یک پرونده، باید با اقرار وجود داشته باشد و یا بینه؛ وقتی این دو وجود ندارد، قاضی از قرائن و شواهد موجود، به علم متعارف در باب پرونده موصوف نائل می شود و بر همین مبنا، حکم صادر می کند؛ حال ممکن است علم یک فرد دیگری از جمله یک نماینده مجلس در باب همان پرونده، مغایر با علم قاضی باشد؛ در اینجا نمی توانیم بگوییم

فقدان قانون در برخی از ساحت هایی که مرتبط با شفافیت است، گفت: خیلی از مسائلی که شما نمایندگان مجلس در باب آنها سخن می گوید و پیرامون آنها دغدغه دارید، مورد تأکید من نیز هست، اما باید برای عمل به آنها، قانون مربوطه نیز وجود داشته باشد؛ من بارها صریحاً تأکید کرده ام که مدافع برپایی دادگاه های علنی و شفافیت هستیم؛ بارها صریحاً تأکید کرده ام که مدافع انتشار عمومی برخی از گزارش های سازمان بازرسی هستیم و لزومی ندارد که همه گزارش های این سازمان، مهر محرمانه و طبقه بندی شده داشته باشد؛ اینها تأکیدات مصرح من است، لکن در خیلی از موارد، قانون به ما اجازه اقدام نمی دهد. رئیس دستگاه قضا با اشاره به برخی از مفاد استعجازه پیرامون محاکمه مفساد اقتصادی که در اواخر دهه پیش اخذ شد، گفت: در استعجازه ای که در سال ۹۷ پیرامون رسیدگی به پرونده اخلاگران در نظام اقتصادی اخذ شد، درج شده بود که دادگاه های مفساد اقتصادی، علنی باشند؛ علنی به معنای پخش شدن، اینکه بگوییم دادگاه علنی است اما پخش نشود، بیشتر به شوخی شبیه است؛ علنی بودن دادگاه یعنی آنکه، اگر کسی خواست در جلسه محاکمه حضور یابد، منعی وجود نداشته باشد؛ اگر رسانه ای خواست، مفادش را منتشر کند، مانعی وجود نداشته باشد؛ اینها

گروه اجتماعی؛ رئیس قوه قضاییه با بیان اینکه دستگاه قضایی بدون اغماض با هر فساد و مفسدی برخورد می کند، گفت: قوه قضاییه در عرصه مقابله با فساد و مفسد، به هیچ وجه گزینشی و تبعیض آمیز برخورد نمی کند. به گزارش «تقش جهان»، حجت الاسلام والمسلمین غلامحسین محسنی از راهی در ادامه سلسله جلسات و نشست های هم اندیشی خود با اعضای کمیسیون ها و فراکسیون های مجلس شورای اسلامی، با اعضای فراکسیون زنان مجلس شورای اسلامی جلسه ای برگزار کرد. رئیس دستگاه قضا در این نشست، اظهار کرد: تأکید مؤکد داریم که با هر نوع فساد، وفق قانون، قاطعانه و عالمانه برخورد می کنیم و اعتنایی به سر و صداها نداریم؛ هر مقطعی که زمان اجرای حکم یا رسیدگی به پرونده فساد آغاز می شود سر و صداهایی از ناحیه عده ای به بهانه های بلند می شود؛ این روزها هم در همین موقعیت قرار داریم، این مقولات وجود دارد و برای ما غیر منتظره نیست؛ ما برای اجرای عدالت و استیفای حقوق بیت المال، این قبیل مسائل را به جان می خریم، محسنی از راهی با بیان اینکه مقابله با فساد یک اولویت اساسی و تعطیل ناپذیر در قوه قضاییه است، اظهار کرد: فساد یک امر مسری است؛ فساد همچون خوره است؛ فساد در یک ساحت و حوزه نمی ماند و به سایر عرصه ها سرایت می کند؛ از سویی دیگر، شما به عنوان نمایندگان مجلس، باید محور کارتان قانون باشند، چرا که خودتان واضعان قانون هستید؛ حال سؤال من آن است که آیا قانون به قوه قضاییه اجازه می دهد به همه مسائلی که شما در باب مقوله فساد و مقابله با فساد مطرح کردید و به آنها قائل هستید، ورود پیدا کند؟ اگر چنین مجوزی وجود ندارد، شما در راستای اصلاح قانون اقدام کنید. رئیس قوه قضاییه با اشاره به

مهلت ۱۵ روزه دادستانی به شهرداری تهران برای اعلام ساختمان های نیمه کاره و رها شده

دادستان تهران پیرو دستور رئیس قوه قضاییه در جلسه شورای عالی قضایی مبنی بر تصمیم گیری در مورد ساختمان های مخروبه و نیمه کاره رها شده، به شهرداری تهران ۱۵ روز مهلت داد تا مشخصات پروژه های عمرانی و ساختمان های نیمه کاره و رها شده شهر تهران را به تفکیک منطقه شهرداری اعلام کند. حجت الاسلام والمسلمین غلامحسین محسنی از راهی رئیس قوه قضاییه در جلسه شورای عالی قضایی گفت: بعضی ساختمان های مخروبه هستند که سالیان زیادی است مانده و مخروبه شده اند. وی افزود: بعضی از این املاک مخروبه چهره شهر را زشت کرده اند، حتی مشخص نیست این املاک متعلق به چه کسی است؛ برای اشخاص است یا دستگاه های حکومتی و دولتی، از شهرداری بخواهیم این ساختمان ها را شناسایی کنند و با کمک هم در مورد آنها تصمیم گیری شود. پیرو دستور رئیس قوه قضاییه، علی صالحی دادستان تهران به شهرداری تهران ۱۵ روز مهلت داد تا مشخصات ساختمان های رها شده در شهر تهران را همراه با مشخصات ملک و علت رها سازی عملیات عمرانی را به تفکیک منطقه شهرداری به دادستانی تهران اعلام کند.

نایب رییس شورای شهر: ترافیک، تهران را به پارکینگ ثابت تبدیل کرده است

نایب رییس شورای اسلامی شهر تهران تصریح کرد: کمبود جای پارک خودرو و ترافیک شدید، تهران را به «پارکینگ ثابت» تبدیل کرده است و مردم عملاً امکان بهره برداری مناسب از خدمات شهری ندارند. پرویز سروری اظهار کرد: با وجود تلاش برای توسعه ناوگان حمل و نقل عمومی، این ظرفیت هنوز پاسخگوی نیاز پایتخت نیست. وی همچنین با اشاره به تردد و افزایش تعداد خودروهای اینترنتی در پایتخت، گفت: تردد این خودروها معضلات ترافیکی شهر را تشدید کرده است. سروری با بیان اینکه اجرای دائمی طرح زوج و فرد نمی تواند بحران آلودگی هوا را برطرف کند، خاطر نشان کرد: این موضوع نیازمند یک تصمیم ملی است و تصمیمات مقطعی تنها مسکن موقتی برای تهران خواهد بود.

نوسازی ناوگان اتوبوسرانی پایتخت با ورود اتوبوس های دو کابین

مدیرعامل شرکت واحد اتوبوسرانی تهران با اشاره به ورود اتوبوس های جدید دو کابین تا پیش از پایان سال جاری به خطوط تندروی تهران از شتاب گرفتن روند نوسازی ناوگان اتوبوسرانی خبر داد و گفت: طی چهار سال گذشته و با اجرای برنامه گسترده نوسازی، تعداد اتوبوس های فعال پایتخت از حدود ۸۰۰ دستگاه به بیش از ۲۰۰۰ دستگاه رسیده است. مهدی علیزاده در تشریح آخرین وضعیت نوسازی ناوگان اتوبوسرانی تهران گفت: از ابتدای دوره ششم مدیریت شهری و با تأکید شهرداری تهران، نوسازی ناوگان به صورت جدی در دستور کار قرار گرفت و نخستین اقدام عملی با انعقاد قرارداد ۱۷۵ دستگاه اتوبوس با شرکت ایران خودرو دیزل انجام شد که این اتوبوس ها تحویل و وارد چرخه خدمت رسانی شدند. وی افزود: در مجموع چهار سال گذشته، بیش از ۴ هزار دستگاه اتوبوس قرارداد خرید داشته ایم که حدود ۲ هزار دستگاه تولید داخل و حدود ۲۵۰۰ دستگاه نیز از محل قرارداد با خودروساز چینی تأمین شده است.

سخنگوی شورای شهر تهران:

قاعده انتخاب شهر دار بوی سیاسی می دهد

محله پلمب شده و وسایل آن به سوله مدیریت بحران انتقال یافته است. انتظار داریم که شهرداری منطقه سریعتر این مشکل را برطرف کند و فعالیت های اجتماعی سرای محله مجدداً آغاز شود. وی با بیان اینکه دو سال پیش اتفاقی در آسانسور منطقه ۱۸ رخ داد که منجر به درگذشت یکی از همکاران شد، تصریح کرد: هشت آسانسور در هشت ساختمان برای جلوگیری از حادثه در هشت سرای محله غیرفعال شدند و شهروندان نسبت به غیرفعال بودن آن اعتراض دارند که تقاضای ما این است که شهرداری منطقه نسبت به فعال سازی و استاندارد سازی آن ها اقدام کند.

به آن عمل می کنیم و شهرداری تهران هم در مورد آن صحبتی نداشته است. همچنین میثم مظفر در تذکر پیش از دستور خود با بیان اینکه می توان وظیفه نمایندگی و نظارت را ایفا کرد اما به حفظ انسجام شهر توجه کرد، گفت: می توان تذکر داد و در موضع گیری های امروز و فردا با وجود شرایط جامعه حساس موارد را رعایت کرد. مردم فرق بین صحبت سیاسی و صحبت برای مردم را به خوبی می فهمند. وی با بیان اینکه ۵۰ متر از سرای محله یافت آباد شمالی در اختیار شخص است، خاطر نشان کرد: این فرد به مرجع قضایی شکایت کرده و با حکم مرجع قضایی سرای

باز خوانی یک هویت اصیل برگزار می شود و ۲۰۰ اجرا برای عموم پیش بینی شده که با استقبال چشمگیری مواجه شده است و ۶ هزار نفر با بلیت رایگان از نمایش هادیدن کردند. نادعلی با اشاره به فضای سیاسی کنونی شورای شهر تهران عنوان کرد: فضا به سمت سیاسی شدن رفته چرا که برخی از اعضا می خواهند در انتخابات شورا شرکت کنند. با کارهایی که ما در شورا کردیم، حتماً مردم باید در انتخاب خود دقت کنند. از تریبون های خود چه استفاده هایی کردیم یا نکردیم؟ امروز قاعده ای در انتخاب شهردار در نظر گرفتند که کاملاً بوی سیاسی می دهد. اگر قانون باشد ما

سخنگو و عضو شورای شهر تهران گفت: با کارهایی که اعضای شورا انجام داده اند، حتماً مردم باید در انتخاب خود دقت کنند؛ امروز نیز قاعده ای در انتخاب شهردار در نظر گرفتند که کاملاً بوی سیاسی می دهد. به گزارش ایسنا، علیرضا نادعلی زاده در جلسه شورای شهر تهران در تذکر پیش از دستور خود اظهار کرد: پس از هشت سال اتفاق خوبی در شهر افتاده است؛ جشنواره تئاتر شهر توسط سازمان فرهنگی و هنری پیگیری شد و پس از هشت سال تعطیلی، این جشنواره خوب شهری با همکاری هنرمندان خوبی مجدداً شکل گرفت. وی افزود: این رویداد با شعار تهران؛

روی خط خبر

تخصیص ارز به صنعت با حساسیت دنبال می شود

وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: در تخصیص ارز، اولویت در تامین کالاها اساسی است و در سایر موارد بر پایه نیاز کشور مدیریت تخصیص ارز با حساسیت دنبال می شود. سید محمد اتابک در نشست با اعضای انجمن تولید کنندگان لوازم خانگی اظهار داشت: صنعت لوازم خانگی با پیشرفت سال های اخیر در تولیدات با کیفیت داخلی، آمادگی ورود به بازارهای منطقه دارد و در سفر به افغانستان این موضوع با جدیت پیگیری و منجر به عقد قرارداد با طرف افغانستانی شد. وی افزود: موضوع ساماندهی واردات تکنیکی در قانون برنامه هفتم پیش بینی شده، ایجاد اشتغال مرزی، تامین امنیت و فعال شدن بازارچه های مرزی از اهداف پیش بینی آن در برنامه هفتم است و با واردات قطعات لوازم خانگی بصورت تکنیکی، تولید از امکان بیشتری بهره مند می شود. وی بیان داشت: توسعه صادرات در صنعت لوازم خانگی، افزایش تولید و اشتغال زا به همراه دارد و وزارت صمت آماده ایجاد بستر در بازارهای منطقه است. این اظهارات در شرایطی از سوی اتابک عنوان می شود که طی چند وقت اخیر موضوع حمایت و تخصیص ارز برای بخش صنعت در شاخه های مختلف در مقام یک ضرورت جدی مطرح شده است. صنایع در ماه های اخیر به طور ویژه خواهان حمایت و پی گیری فزاینده از سوی مسئولین بوده اند.

تولید میدان آزادگان به بیش از ۲۳۰ هزار بشکه رسید

وزیر نفت گفت: تولید میدان آزادگان به بیش از ۲۳۰ هزار بشکه در روز رسیده است و در میدان های یادآور آن و باران شمالی و جنوبی نیز فرایندهای توسعه ای بدون وقفه در حال اجراست. به گزارش ایسنا، محسن پاک نژاد در حاشیه جلسه هیئت دولت در جمع خبرنگاران در پاسخ به سوالی در خصوص تدابیر دولت برای تامین سوخت برای نیروگاه ها در فصل سرد سال گفت: تامین سوخت برای نیروگاه ها در وضعیت خوب و مطلوبی قرار دارد و تمامی امکانات در این زمینه در به کار گیری شده است. وی در پاسخ به سوالی درباره اینکه آیا امسال با قطعی گاز مواجه خواهیم بود، اظهار کرد: با برنامه ریزی های صورت گرفته، ان شاء الله چنین نمی شود. وزیر نفت در پاسخ به پرسشی درباره وضعیت توسعه میدان یکپارچه آزادگان، اظهار کرد: توسعه میدان یکپارچه آزادگان با رویکرد جدیدی دنبال می شود و عملاً تفکیک آزادگان جنوبی و شمالی کنار گذاشته شده است. این میدان به صورت یکپارچه در نظر گرفته شده و با ساز و کار مشخص برای توسعه تعریف شده است. وی یادآور شد: قراردادی به امضا رسیده و با توجه به سهامداران و ساختار مالکیت شرکت توسعه دهنده، در حال طی مراحل بررسی نهایی است. این فرایند با همکاری صندوق توسعه ملی و سازمان برنامه و بودجه در دست پیگیری است که در آینده نزدیک نهایی خواهد شد.

اقتصاد ایران زیر سایه نفت؛

فشارهای داخلی روی صنعت نفت بیشتر از خارجی ها

استون اصلی تامین منابع عمومی دولت معرفی شده و افزایش سهم مالیات در بودجه، نشانه ای از کاهش وابستگی به نفت قلمداد شده است. اما نگاهی دقیق تر به ترکیب مالیات های وصولی، تصویر متفاوتی ارائه می دهد. بخش عمده درآمد مالیاتی کشور از بنگاه ها و صنایعی تامین می شود که حیات آن ها به انرژی ارزان وابسته است؛ از زنجیره بالادستی نفت و گاز و پالایشگاه ها گرفته تا پتروشیمی ها، فولاد، سیمان و نیروگاه ها. برآوردهای کارشناسی نشان می دهد بیش از ۹۰ درصد مالیات وصولی کشور یا مستقیماً از بخش انرژی اخذ می شود یا از صنایعی که بدون یارانه سنگین گاز، برق و سوخت، توان ادامه فعالیت ندارند. به بیان ساده، دولت ابتدا انرژی را با قیمت یارانه ای در اختیار این بخش ها قرار می دهد، سپس بخشی از همین یارانه تحت عنوان مالیات بازپس می گیرد. این چرخه، به جای آنکه به معنای استقلال از نفت باشد، بازتابی از تداوم نقش مسلط انرژی در تامین منابع مالی دولت است و حتی خطرناک تر از آن حرکت کار و سرمایه از بخش هایی که وابستگی به نفت نداشتند به بخش های یارانه بهیچر انرژی. در چنین فضایی، سازمان امور مالیاتی بیش از آنکه نهادی اسمی باعث می شود سهم واقعی بخش

سختی های انرژی و حساب های ملی باز تولید شده است. در این میان، مطالبه مالیاتی ۷۰۰ هزار میلیارد تومانی سازمان امور مالیاتی از شرکت ملی نفت ایران به نماد بارزی از یک رویکرد کوتاه مدت و غیر توسعه ای تبدیل شده که می تواند امنیت انرژی و موتور رشد اقتصادی کشور را با تهدیدی جدی مواجه کند. اقتصاد ایران را نمی توان بدون نفت فهمید؛ حتی زمانی که در آمارهای رسمی، سهم نفت در بودجه یا صادرات کاهش یافته نشان داده می شود. نفت و گاز فقط به عنوان یک منبع مستقیم درآمدی، بلکه به مثابه ستون نامرئی شکل دهنده به مالیات ها، قیمت ها، صادرات و حتی محاسبات تولید ناخالص داخلی عمل می کنند. آنچه امروز تحت عنوان «مالیات محوری» یا «صادرات غیر نفتی» معرفی می شود، در بسیاری موارد چیزی جز باز توزیع درآمد نفتی با نام و ساز و کاری جدید نیست. مطالبه مالیاتی کم سابقه از شرکت ملی نفت ایران دقیقاً در همین بستر قابل تحلیل است؛ بستری که در آن، به جای اصلاح ریشه های وابستگی، فشار بر سرچشمه تولید و توسعه نفت افزایش یافته است. مالیات محوری یا باز توزیع پنهان دلارهای نفتی؟ در سال های اخیر، سازمان امور مالیاتی به عنوان

انرژی در GDP به شدت کمتر از واقعیت اقتصادی نمایش داده شود. نتیجه آن است که تصویری کوچک شده و غیر واقعی از نقش نفت و گاز در اقتصاد ارائه می شود، در حالی که تقریباً تمامی بخش های مولد کشور به طور مستقیم یا غیر مستقیم از این منبع تغذیه می کنند. این عدم شفافیت آماری، سیاست گذار را نیز دچار خطا می کند. وقتی سهم انرژی در حساب های ملی ناچیز نشان داده می شود، فشار بر آن از طریق مالیات یا تکالیف بودجه ای توجیه پذیر جلوه می کند؛ بی آنکه اثرات بلندمدت آن بر توان تولید و سرمایه گذاری در نظر گرفته شود. آمارهای رسمی صادرات غیر نفتی به طور مداوم به عنوان نشانه ای از تنوع بخشی به اقتصاد معرفی می شوند. اما ترکیب این صادرات، واقعیت دیگری را آشکار می کند. بیش از ۸۰ درصد صادرات غیر نفتی ایران شامل محصولات پتروشیمی، میعانات گازی، LPG، فرآورده های پالایشگاهی، فولاد، سیمان و سایر کالاها انرژی تر است. این ارقام اگرچه در طبقه بندی آماری «غیر نفتی» قرار می گیرند، اما ماهیتا بدون نفت و گاز یارانه ای امکان تولید و رقابت در بازارهای جهانی را ندارند. در بسیاری از این کالاها، ارزش انرژی مصرفی نزدیک یا حتی بیش از ارزش محصول نهایی است. به این معنا که صادرات آن ها، عملاً صادرات انرژی ارزان با اندکی فرآوری و ارزش افزوده محدود محسوب می شود. حذف یا واقعی سازی قیمت حامل های انرژی می تواند مزیت رقابتی بخش بزرگی از صادرات غیر نفتی کشور را از بین ببرد و این واقعیت، ادعای فاصله گرفتن از اقتصاد نفتی را با تردید جدی مواجه می سازد.

پارس جنوبی؛ قلب انرژی ایران زیر فشار

سید انرژی ایران به گاز طبیعی در نگاه نخست یک مزیت به شمار می آید. ایران یکی از بزرگ ترین دارندگان ذخایر گاز جهان است و استفاده گسترده از این منبع، هزینه تمام شده انرژی را نسبت به سوخت های مایع یا وارداتی کاهش داده است. علاوه بر این، گاز طبیعی در مقایسه با نفت کوره و گازوئیل، آلاینده گزینی کمتری دارد و همین ویژگی، آن را به گزینه ای مطلوب برای نیروگاه ها و مصرف خانگی بدل کرده است. اما همین وابستگی ساختاری، ریسک بزرگی را نیز در دل خود پنهان کرده است. زمانی که بیش از دو سوم انرژی کشور از یک حامل تامین می شود، هر اختلال در زنجیره تولید، انتقال یا فشار شبکه، می تواند کل سیستم را دچار تنش

امنیت انرژی تبدیل کرده؛ ستونی که هر گونه تزلزل در آن، به سرعت در زندگی مردم بازتاب می یابد. در دو دهه گذشته، گاز طبیعی به تدریج جایگزین دیگر حامل های انرژی شده است. گازرسانی سراسری، توسعه شبکه انتقال و تمرکز بر تولید برق گاز محور، ساختار انرژی کشور را به شکلی شکل داده که امروز گرمایش منازل، پخت و پز روزانه، برق خانگی و حتی فعالیت بخش بزرگی از صنایع، به پایداری تولید گاز وابسته است. در این میان، پارس جنوبی سهمی بی بدیل دارد؛ میدانی که اگر چه دور از چشم مصرف کننده نهایی قرار گرفته، اما اثر آن در ساده ترین لحظات زندگی روشن شدن بخاری یا اجاق گاز قابل لمس است. وابستگی بالای

اوج مصرف گاز در زمستان، اهمیت پایداری تولید پارس جنوبی را دوچندان کرده؛ جایی که افت فشار به سرعت به قطعی گاز و محدودیت انرژی تبدیل می شود. به گزارش مهر، پارس جنوبی برای اغلب شهروندان ایرانی نامی دور از دسترس است؛ میدان گازی عظیمی در جنوب کشور که در رسانه ها بیشتر با آمار تولید، فازها و ارقام سرمایه گذاری شناخته می شود. اما واقعیت آن است که این میدان، بسیار فراتر از یک پروژه صنعتی یا منبع درآمد انرژی، نقشی تعیین کننده در شکل گیری سبک زندگی، رفاه روزمره و ثبات اجتماعی ایران ایفا می کند. وابستگی بیش از ۷۰ درصدی سید انرژی کشور به گاز طبیعی، پارس جنوبی را به ستون اصلی

«نقش جهان» به هشدار اقتصادی قالیباف به اهالی پاستور می پردازد؛

اخطار معیشتی مجلس به تیم اقتصادی دولت

زمینه، وزیر اقتصاد و مدیر کل بانک مرکزی نقش کلیدی دارند. آن‌ها باید نه تنها سیاست‌های پولی و مالی را مدیریت کنند، بلکه بر واردات کالاهای اساسی، تأمین منابع ارزی و مدیریت بازار نظارت داشته باشند. اگر وزیر در ارائه گزارش و پاسخ به مجلس ناکام بمانند، ممکن است استیضاح شوند. آلبرت بغزبان کارشناس اقتصادی در گفتگو با «نقش جهان» پیرامون اظهارات روز قبل رئیس مجلس گفت: به نظر من آقای قالیباف دیر وارد این بحث شده‌اند، اگر کسی وظیفه خود را انجام ندهد، مجلس حق دارد او را مورد بازخواست قرار دهد. این اقتصاددان تصریح کرد: مدیریت اقتصادی کشور نیازمند هماهنگی میان نهادهای مسئول، پاسخگویی مؤثر وزرا و سیاست‌گذاری به موقع است. وزرا و مدیران اقتصادی باید با شجاعت و مسئولیت‌پذیری، اقدامات لازم را برای کنترل تورم، مدیریت واردات و تأمین کالاهای اساسی انجام دهند تا فشار اقتصادی بر مردم کاهش یابد. وی تأکید کرد: پاسخگویی وظیفه ذاتی وزارتخانه‌های اقتصادی است، چرا که وزرای آن پیرامون این موضوع مسئولیت دارند. بغزبان خاطر نشان کرد: متأسفانه در عمل، هر وزارتخانه فقط در حوزه خود فعالیت می‌کند و وقتی وزیران هیچ نگرانی و هزینه‌ای برای تصمیماتشان نداشته باشند، ممکن است وعده بدهند ولی عمل نکنند و مشکلات را به عوامل بیرونی مثل «شرایط خارجی» نسبت دهند. این اقتصاددان گفت: اگر وزرا پاسخگو نباشند، ممکن است استیضاح شوند؛ اما با این حال باز هم معتقدیم که هشدار فعلی مجلس دیر داده شده است، زیرا فرصت کافی برای اقدامات اصلاحی در ابتدای دولت وجود داشت.

اقتصادی و حتی خانوارها رفتارهایی محافظه کارانه یا سفته‌بازانه در پیش می‌گیرند که خود به تشدید تورم و افزایش نرخ ارز دامن می‌زند. سوزی دیگر، مجلس نیز در موقعیتی قرار دارد که نمی‌تواند نسبت به فشار معیشتی بر مردم بی‌تفاوت باشد. نمایندگان مجلس خود را وکیل مردمی می‌دانند که با کاهش قدرت خرید و افزایش هزینه‌های زندگی مواجه‌اند. استفاده از ابزارهای نظارتی، از تذکر و سؤال گرفته تا استیضاح، در چنین شرایطی امری طبیعی و حتی ضروری است در هر کشور، مدیریت اقتصادی ملی یکی از مهم‌ترین وظایف دولت و نهادهای مرتبط است. اهمیت پاسخگویی اقتصادی در قبال تورم، حفظ ارزش پول ملی، مدیریت بازار ارز و قیمت کالاهای اساسی که به به‌طور مستقیم بر زندگی روزمره مردم اثر می‌گذارد بر کسی پوشیده نیست. لذا؛ این وظایف به‌صورت قانونی و عملی بر عهده بانک مرکزی و وزارتخانه‌های مرتبط با اقتصاد، به ویژه وزارت اقتصاد و وزارت صمت، قرار دارد. افراد مسئول در این نهادها بر اساس مسئولیت‌های تعریف شده، باید عملکرد خود را به مردم و نهادهای نظارتی گزارش دهند. در این

سیاست‌گذار را نیز فرسوده است. نرخ ارز در چنین اقتصادی، بیش از آنکه یک متغیر فنی باشد، به شاخصی روانی و اجتماعی تبدیل شده است. هر زمان که انتظارات منفی تشدید می‌شود، بازار ارز اولین جایی است که واکنش نشان می‌دهد. به همین دلیل، تمرکز صرف بر کنترل قیمت ارز، بدون توجه به ریشه‌های شکل‌گیری انتظارات تورمی، معمولاً به سیاست‌هایی کوتاه‌عمر و پرهزینه منجر می‌شود. تجربه سال‌های گذشته نشان داده است که مداخلات دستوری، محدودیت‌های اداری یا حتی تزریق مقطعی منابع ارزی، تنها می‌تواند برای مدتی کوتاه بازار آرام کند، اما در نهایت، واقعیت‌های اقتصادی مسیر خود را تحمیل می‌کنند. در حال حاضر نباید نقش دولت را در شکل‌گیری وضعیت فعلی نادیده گرفت. دولت، به عنوان مسئول اصلی سیاست‌گذاری اقتصادی، وظیفه دارد تصویری روشن، شفاف و قابل پیش‌بینی از آینده اقتصاد ارائه دهد. آنچه امروز بیش از هر چیز به چشم می‌آید، فقدان چنین تصویری است. پیام‌های متناقض در حوزه ارز و تعویق مکرر اصلاحات ساختاری، همگی به تضعیف انتظارات و تشدید نااطمینانی منجر شده‌اند. در چنین فضایی، فعالان

گروه اقتصاد کلان؛ روز گذشته یکشنبه ۳۰ آذر) محمد باقر قالیباف رئیس مجلس شورای اسلامی با اشاره به جلسه نظارتی مجلس درباره گرانی‌های اخیر و افزایش قیمت ارز اظهار کرده بود که اگر این اقدامات به نتیجه نرسد، اولویت با ترمیم کابینه توسط دولت است و اگر اصلاحات ضروری توسط دولت صورت نگیرد، نمایندگان مجبور به آغاز فرآیند استیضاح خواهند شد. این هشدار صریح رئیس مجلس درباره گرانی‌های فزاینده و جهش نرخ ارز را نمی‌توان صرفاً یک موضع‌گیری سیاسی یا واکنشی مقطعی به فشار افکار عمومی تلقی کرد. این سخنان در واقع بازتاب وضعیتی است که اکنون اقتصاد ایران در آن قرار گرفته است و وضعیتی که پیامدهای آن مستقیماً ثبات سیاسی و اجتماعی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. به گزارش «نقش جهان»، وقتی رئیس نهاد قانون‌گذاری کشور از احتمال ترمیم کابینه و در صورت بی‌نتیجه ماندن، آغاز فرآیند استیضاح سخن می‌گوید، این پیام به روشنی مخابره می‌شود که گرانی و بی‌ثباتی اقتصادی دیگر قابل توجه با وعده‌های کوتاه‌مدت یا ارجاع به عوامل بیرونی نیست. از منظر اقتصادی، افزایش قیمت ارز و موج گرانی‌های اخیر نه یک اتفاق ناگهانی است و نه پدیده‌ای که بتوان آن را صرفاً به تحولات چند ماه گذشته نسبت داد. اقتصاد ایران سال‌هاست با مجموعه‌ای از ناترازی‌های انباشته مواجه است؛ ناترازی در بودجه دولت، در نظام بانکی، در صندوق‌های بازنشستگی و حتی در سیاست‌گذاری ارزی و تجاری. این ناترازی‌ها به تدریج خود را در قالب تورم مزمن نشان داده‌اند؛ تورمی که نه تنها قدرت خرید خانوارها را کاهش داده، بلکه اعتماد عمومی به کارآمدی

سهام اندک رشد دستمزد در افزایش قیمت کالاها

■ علی حسین رعیتی فر دعوای روابط کار دولت

سیزدهم

بحث رابطه میان دستمزد و تورم، سال‌هاست که به یکی از موضوعات چالش برانگیز اقتصاد ایران تبدیل شده است. هر بار که شورای عالی کار افزایش حداقل دستمزد را تصویب می‌کند، برخی فعالان اقتصادی و سیاست‌گذاران این گزاره را مطرح می‌کنند که افزایش مزد عامل اصلی تورم است و به همین دلیل باید محدود شود. این نگاه، به ویژه در شرایط تورمی، به ابزاری برای توجیه محدود کردن قدرت خرید کارگران تبدیل شده است. اما بررسی دقیق داده‌ها و تجربه سال‌های اخیر نشان می‌دهد که این برداشت ساده‌انگارانه است و ریشه‌های تورم در عوامل دیگری نهفته است. سال ۱۴۰۱، اقتصاد ایران با تورمی قابل توجه مواجه شد؛ در همان زمان، افزایش ۵۷ درصدی حداقل دستمزد به عنوان عامل اصلی تورم معرفی شد، در حالی که داده‌ها و تحلیل‌ها نشان می‌دهد علت اصلی، شوک ارزی ناشی از تغییر سیاست‌های ارزی و حذف ارز ترجیحی بود. این تصمیم سیاستی، قیمت کالاهای اساسی، مواد اولیه و نهادهای تولید را به‌طور ناگهانی افزایش داد و اثر تورمی آن به سرعت در اقتصاد مشاهده شد. مطالعات متعدد نشان می‌دهد که سهم دستمزد در قیمت تمام‌شده کالاها و خدمات معمولاً بین ۳ تا ۴ درصد است. حتی اگر دستمزد ده‌ها برابر شود، اثر نهایی آن بر قیمت‌ها کمتر از پنج درصد خواهد بود. این نشان می‌دهد که دستمزد، کم‌اثرترین عامل در تورم‌های بالا است و عوامل کلان اقتصادی مانند نقش غالب نرخ ارز، رشد نقدینگی و کسری بودجه نقش دارند. شوک‌های ارزی برخلاف افزایش مزد، اثر طولانی‌مدت دارند و هزینه‌ها را به‌طور پایدار در اقتصاد تحمیل می‌کنند. تجربه نشان می‌دهد که اثر افزایش دستمزد بر قدرت خرید کارگران معمولاً کوتاه‌مدت است. تورم بالا، افزایش مزد را در عرض چند ماه خنثی می‌کند و اثر واقعی آن از بین می‌رود. در حالی که شوک‌های ارزی و قیمتی، آثار خود را برای مدت طولانی‌تری بر اقتصاد و سطح قیمت‌ها باقی می‌گذارند. نکته دیگری که باید به آن توجه داشت این است که شکاف میان مزد و هزینه‌های زندگی ریشه در گذشته دارد؛ در دوران جنگ و سال‌های بعد از آن، دستمزد ده‌ها بار کمتر از رشد هزینه‌های زندگی افزایش یافته است و همین امر، شکافی ساختاری ایجاد کرده که آثار آن تا امروز ادامه دارد. حتی در مجموع پس از انقلاب، هم تورم و هم دستمزد حدود ۸۵۰ تا ۸۶۰ درصد افزایش یافته‌اند، اما افزایش دستمزد در طول زمان همواره کمتر از فشارهای تورمی بوده است. تجربه سه سال مدیریت در شورای عالی کار نیز نشان می‌دهد که در این دوره، تورم تجمعی ۱۲۰ درصد و افزایش تجمعی دستمزد ۱۱۹ درصد بوده است. این هم‌پایی نسبی، هر چند تا حدودی شکاف مزدی را جبران کرده، اما نتوانسته عقب‌ماندگی تاریخی را به‌طور کامل رفع کند.

«نقش جهان» از تبعات استقراض دولت از بانک مرکزی گزارش می‌دهد

دور باطل چاپ پول

دارایی‌های ریالی کاهش می‌یابد و میل به تبدیل پول به ارز، طلا، مسکن یا سایر دارایی‌های غیرمولد افزایش پیدا می‌کند. در چنین فضایی، بازار ارز به یکی از نخستین قربانیان سیاست خلق پول تبدیل می‌شود. افزایش تقاضای سفته‌بازانه برای ارز، حتی بدون تغییر بنیادهای واقعی اقتصاد، می‌تواند نرخ ارز را با فشار صعودی مواجه کند. شکاف میان نرخ‌های رسمی و غیررسمی ارز عمیق‌تر می‌شود و همین شکاف، خود به منبع جدیدی از رانت، فساد و ناکارآمدی تبدیل خواهد شد. در واقع، خلق پول برای پوشش کسری بودجه، به‌طور غیرمستقیم به بی‌ثباتی ارزی دامن می‌زند و هزینه واردات، تولید و زندگی روزمره مردم را افزایش می‌دهد.

نقدینگی منجر می‌شود و نقدینگی فزاینده، در شرایطی که ظرفیت تولید محدود است، خود را در قالب افزایش سطح عمومی قیمت‌ها نشان می‌دهد. تورمی که از این مسیر ایجاد می‌شود، نه حاصل رونق اقتصادی، بلکه نتیجه تزریق پولی است که پشتوانه‌ای در تولید کالا و خدمات ندارد. به همین دلیل، این نوع تورم عمیقاً ناعادلانه است و بیش از همه، اقشار حقوق‌بگیر، بازنشستگان و دهک‌های پایین درآمدی را تحت فشار قرار می‌دهد. خلق پول گسترده از سوی بانک مرکزی، تنها به افزایش تورم محدود نمی‌شود، بلکه به شدت بر انتظارات تورمی نیز اثر می‌گذارد. این انتظارات، رفتار اقتصادی خانوارها و بنگاه‌ها را تغییر می‌دهد؛ تقاضا برای

جهان»، انتشار این خبر بار دیگر یکی از قدیمی‌ترین و پرهزینه‌ترین معضلات اقتصاد ایران را به صدر مباحث اقتصادی بازگرداند: تأمین کسری بودجه دولت از مسیر خلق پول. تنخواه‌گردان خزانه در تعریف رسمی، ابزاری برای پوشش نوسانات کوتاه‌مدت منابع و مصارف دولت است؛ اما در عمل، در اقتصاد ایران به مسیری دائمی برای جبران کسری بودجه تبدیل شده است. هنگامی که دولت بدون پشتوانه درآمدی پایدار و بدون افزایش واقعی تولید، به منابع بانک مرکزی دست می‌برد، پایه پولی افزایش می‌یابد. اقتصاد ایران تجربه‌ای طولانی از اثرگذاری مستقیم رشد پایه پولی بر تورم دارد. افزایش پایه پولی به سرعت از کانال شبکه بانکی به رشد

گروه اقتصاد کلان؛ اخیراً رسول بخشی دستجردی عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در یک برنامه زنده تلویزیونی مدعی شده است که دولت بعد از جنگ ۱۲ روزه تنخواهی بیش از ۲۲۰ هزار میلیارد تومان از بانک مرکزی اخذ کرده است. این موضوع در حالی مطرح شده است که چند روز قبل اصغر ابوالحسنی، قائم‌مقام بانک مرکزی هم اعلام کرده بود حدود ۲۷۰ هزار میلیارد تومان تنخواه در اختیار دولت قرار گرفته است. به گزارش «نقش

روی خط خبر

باید تولید را به صورت مجموعه‌ای ارائه دهیم

علی آقامحمدی - رئیس گروه اقتصادی دفتر مقام معظم رهبری (مد) در مراسم راه‌اندازی باشگاه تولید ایرانیان گفت: این مجموعه با ساماندهی منسجم واحدهای تولیدی توانسته برای حدود ۲۰۰۰ نفر اشتغال ایجاد کند و خوشبختانه در این فرآیند، هم مواد اولیه با قیمت مناسب تامین می‌شود و هم محصولات با قیمت مطلوب به فروش می‌رسد که در نهایت موجب کاهش هزینه‌های فروش شده است. وی افزود: باید روش‌های کار به تدریج تغییر کند تا صادرات به همسایگان نیز تسهیل شود و خوشبختانه دولت طرح‌های جدیدی متفاوت با عملکرد امروز خود ارائه داده و امیدواریم این طرح‌ها موفق شود. به‌زودی نیز قرار است «سامانه محلات ایران» راه‌اندازی شود که تحولی جدی در فروش محصولات ایجاد می‌کند. آقا محمدی تصریح کرد: بر اساس سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری (مد)، دولت موظف است بستر بر خورداری مردم از بیمه تامین اجتماعی و بازتوسستی را فراهم کند.

بدون تامین ارز، قیمت برنج مهیار نمی‌شود

دبیر انجمن واردکنندگان برنج با تشریح آخرین وضعیت بازار برنج، کاهش واردات، خشکسالی، محدودیت‌های سیاستی و انباشت معوقات ارزی را از مهم‌ترین عوامل التهاب بازار دانست و تأکید کرد: بدون حل بحران تأمین ارز، هیچ سیاست‌کنترلی دیگری پاسخگو نخواهد بود. مجیدرضا خاکی - دبیر انجمن واردکنندگان برنج - در نشست خبری امروز که در اتاق بازرگانی برگزار شد به تحلیل بازار برنج و بررسی چالش‌های حوزه تأمین پرداخت و گفت: برنج وارداتی عمدتاً از نوع هندی بوده و حدود ۳۵ تا ۴۰ درصد از نیاز بازار را تأمین می‌کند. شرکت بازرگانی دولتی نیز همواره مکلف بوده برای حفظ ذخایر راهبردی، حدود ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار تن برنج را به‌صورت مستقیم وارد و در انبارهای خود نگهداری کند. وی با اشاره به آمار واردات برنج افزود: اگر نگاهی به آمار داشته باشیم، میزان واردات در سال ۱۴۰۲ و همچنین ۹ ماهه سال ۱۴۰۴ تقریباً عددی مشابه و در حدود یک میلیون و ۱۰۰ هزار تن بوده است.

نفت تحویلی وزارت نفت به تولیدکنندگان قیر ثابت ماند

بر اساس لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ معادل ریالی میزان نفت تحویلی وزارت نفت به قیرسازان از محل منابع داخلی در سال ۱۴۰۵ بابت دریافت مواد اولیه قیر (و کیوم باتوم) ۲۵ میلیارد ریال در نظر گرفته شده است. بر اساس لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ سهم منابع حاصل از اجرای ماده ۱۱ قانون تشکیل شرکت‌های آب و فاضلاب مصوب سال ۱۳۶۹ با اصلاحات و الحاقات بعدی از متقاضیان انشعاب آب و فاضلاب در داخل شهرها که اقدام به تفکیک و ملک و یا افزایش واحد می‌نمایند برای اصلاح و بازسازی تأسیسات آب و فاضلاب روستایی نسبت به منابع حاصله ۱۰ درصد عنوان شده که با مصوبه سال گذشته تفاوتی ندارد. بر اساس لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ معادل ریالی میزان نفت تحویلی وزارت نفت به پالایشگاه‌ها از محل منابع داخلی در سال ۱۴۰۵ بابت دریافت مواد اولیه قیر (و کیوم باتوم) مانند مصوبه سال ۱۴۰۴ همان ۲۵ میلیارد ریال در نظر گرفته شده است.

«نقش جهان» بررسی کرد

صنعت نساجی در آستانه فروپاشی خاموش

هفته می‌تواند خسارات جبران‌ناپذیری به واحدهای کوچک و متوسط وارد کند. تناقض آشکار در سیاست‌ها اینجاست: از یک سو بر افزایش بهره‌وری و رشد صادرات تأکید می‌شود، و از سوی دیگر ابزار تحقق این اهداف یعنی ماشین‌آلات به‌روز، عملاً از دسترس تولیدکننده خارج می‌ماند. این تناقض، نبود یک راهبرد صنعتی منسجم، راه‌پوشاک آشکار می‌کند. دفتر صنایع منسوجات و پوشاک وزارت صمت، که می‌توانست نقش کلیدی در طراحی الگوی نوسازی مرحله‌ای ایفا کند، تاکنون خروجی ملموسی ارائه نداده است. فعالیت‌ها عمدتاً در سطح مکاتبات اداری و جلسات تشریفاتی باقی مانده و هیچ برنامه عملیاتی مشخصی برای انتقال فناوری یا حمایت هدفمند از واحدهای کوچک و متوسط دیده نمی‌شود. در نتیجه، صنعت نساجی در چرخه فرسودگی باقی مانده و توان رقابت خود را به تدریج از دست می‌دهد. مجموعه‌های چالش‌ناپذیر نهایتاً به افزایش قیمت تمام‌شده محصولات نساجی داخلی منجر شده است. وقتی مواد اولیه با قیمت بالا و ناپایدار تأمین می‌شود، ماشین‌آلات فرسوده‌اند و تأمین مالی نیز با نرخ‌های بالا صورت می‌گیرد، نتیجه طبیعی آن کاهش قدرت رقابت تولیدکننده داخلی است. این کاهش رقابت‌پذیری، هم در بازار داخلی و هم در صادرات نمود پیدا می‌کند. در بازار داخلی، تولیدکنندگان ناچارند با محصولات خارجی رقابت کنند که با مزیت‌های بی‌شماری در کشور‌های دیگر تولید شده‌اند بازمسابقه‌دارند. بازار می‌شود.

توقف‌ها در آمار رسمی به‌عنوان تعطیلی کامل ثبت نمی‌شوند، اما هزینه پنهان آنها بالاست و پایین دستی را برقرار کند، بلکه عملاً به نفع خام‌فروشی و صادرات مواد اولیه عمل کرده است. این رویکرد، ارزش افزوده داخلی را قربانی درآمد کوتاه‌مدت ارزی کرده و تولیدکنندگان نساجی را در رقابتی ناسالم و پرهزینه گرفتار ساخته است. واحدهای پایین دستی ناچارند مواد اولیه را از مسیرهای غیرمستقیم و با هزینه‌های بالاتر تأمین کنند. کاهش عرضه در بورس کالا و نبود سهمیه‌بندی شفاف، فضای تصمیم‌گیری را از تولیدکنندگان گرفته و آنها را در وضعیت بی‌ثباتی دائمی قرار داده است. تولیدکننده نمی‌داند ماه آینده با چه قیمتی مواد خواهد خرید یا اصلاً مواد به او خواهد رسید یا نه. این شرایط، سرمایه‌گذاری را فلج کرده و امکان برنامه‌ریزی بلندمدت را از بین برده است. پیامد این بحران، کاهش ظرفیت تولید و توقف‌های مکرر خطوط ریسندگی و بافندگی است. اگرچه این

گروه صنعت و تجارت، صنعت نساجی ایران، یکی از قدیمی‌ترین و گسترده‌ترین صنایع کشور، امروز در وضعیتی ایستاده که بیش از هر زمان دیگر نیازمند بازنگری جدی در سیاست‌های کلان است. این صنعت که دهه‌ها به‌عنوان ستون اشتغال و معیشت خانوارها شناخته می‌شد، اکنون با بحران‌هایی مواجه است که نه‌تنها ضعف تولیدکنندگان، بلکه از ناکارآمدی سیاست‌گذاری و بی‌ثباتی تصمیمات دولتی سرچشمه می‌گیرد. زنجیره کامل تولید از الیاف تا پوشاک، که می‌توانست مزیت رقابتی ایران در منطقه باشد، به دلیل نبود راهبردی مؤثر به نقطه ضعف تبدیل شده است. به گزارش «نقش جهان» در شرایطی که بسیاری از کشورهای حمایت‌دهنده از صنایع اشتغال‌زاه نساجی را به‌موتور ارزآوری و توسعه صادرات بدل کرده‌اند، ایران همچنان گرفتار تصمیمات مقطعی و بوروکراسی پیچیده است. وزارت صمت، به جای ایفای نقش توسعه‌گر، در بسیاری موارد به مانع برای رشد تبدیل شده و واحدهای تولیدی را در چرخه‌های بی‌پایان از بحران‌های روزمره گرفتار کرده است. نتیجه این وضعیت، کاهش ظرفیت تولید، افت بهره‌وری، و تهدید مستقیم اشتغال هزاران کارگر در شهرهای کوچک و مناطق کم‌بهره خوردار است. نخستین و بنیادی‌ترین چالش صنعت نساجی، بی‌ثباتی در تأمین مواد اولیه پتروشیمیایی است. الیاف مصنوعی و نخ، که ستون فقرات تولید محسوب می‌شوند، به‌عرضه محدود و قیمت‌های متلاطم

تعرفه خودروهای بنزینی در لایحه بودجه ۱۴۰۵ افزایش یافت

سیگنال مثبت دولت به واردات خودروهای برقی

تا ۲۵۰۰ سی‌سی مشمول ۱۲۰ درصد عوارض خواهند شد. خودروهای بنزینی با حجم موتور ۲۵۰۰ تا ۳۰۰۰ سی‌سی به میزان ۱۴۵ درصد حقوق ورودی خواهند داشت. خودروهای بنزینی بیش از ۳۰۰۰ سی‌سی با ۱۶۵ درصد بالاترین عوارض را خواهند پرداخت. این سیاست پلکانی در واقع نشان‌دهنده تلاش دولت برای محدود کردن واردات خودروهای لوکس و پر مصرف است و هم‌زمان، زمینه را برای رشد بازار خودروهای کم‌مصرف و برقی فراهم می‌کند. کارشناسان اقتصادی معتقدند که در صورت تصویب نهایی لایحه بودجه ۱۴۰۵ در مجلس شورای اسلامی، این رویکرد می‌تواند علاوه بر کاهش فشار بر منابع ارزی کشور، به کاهش آلودگی هوا و تشویق به استفاده از فناوری‌های پاک کمک کند.

پایین‌باگرمشکلات‌ساز ساختن اقتصادی حل نشود، احتمالاً بازار خودروهای برقی و پاک نتواند رشد قابل توجهی داشته باشد. بنابراین موفقیت این سیاست‌ها به تریکی از نرخ گمرکی، سیاست‌های ارزی، تسهیل واردات و همکاری بخش خصوصی بستگی دارد. کارشناسان معتقدند اگر دولت بتواند موانع موجود در مسیر واردات را کاهش دهد، احتمال افزایش ورود خودروهای کم‌مصرف و برقی به کشور بالا خواهد رفت و این موضوع می‌تواند هم در کاهش آلودگی هوا و هم در توسعه فناوری‌های نوین نقشی مؤثر داشته باشد. برای خودروهای بنزینی، دولت نرخ‌های پلکانی را بر اساس حجم موتور پیشنهاد کرده است تا واردات خودروهای بزرگ و پر مصرف محدود شود. بر این اساس: خودروهای بنزینی تا ۱۵۰۰ سی‌سی مشمول ۴۰ درصد حقوق گمرکی هستند. خودروهای بنزینی با حجم موتور ۱۵۰۰ تا ۲۰۰۰ سی‌سی نرخ ۷۰ درصد را پرداخت خواهند کرد. خودروهای بنزینی ۲۰۰۰

و کاهش آلودگی محیط زیست است. در بخش خودروهای هیبریدی، تفاوت میان نوع پلاگین و غیر پلاگین دیده می‌شود؛ به این صورت که خودروهای هیبریدی پلاگین مشمول ۱۵ درصد حقوق گمرکی می‌شوند، در حالی که خودروهای هیبریدی غیر پلاگین نرخ ۴۰ درصدی دارند. این اختلاف نرخ نشان می‌دهد که دولت تمایل دارد خودروهای که قابلیت شارژ برقی دارند و مصرف سوخت کمتری دارند، با عوارض کمتر وارد کشور شوند. البته باید منتظر ماند و دید که این سیاست‌ها در سال آینده واقعاً اجرایی خواهند شد یا خیر. به گفته کارشناسان، اگرچه کاهش حقوق گمرکی برای خودروهای برقی و هیبریدی می‌تواند مشوقی برای افزایش واردات این خودروها باشد، اما تجربه دو سال اخیر نشان داده است که محدودیت‌هایی مانند تأمین ارز، مشکلات بانکی و مقررات واردات می‌تواند مانع تحقق این اهداف شوند. به عبارت دیگر، حتی با نرخ‌های عوارض

گروه صنعت و تجارت، دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۵، عوارض واردات خودرو را از ۱۶۵ تا ۱۴۵ درصد تعیین کرد؛ سیاستی پلکانی که خودروهای برقی را از آن لوکس‌ها را گران می‌کند. به گزارش «نقش جهان»، دولت در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، نرخ حقوق ورودی انواع خودروهای وارداتی را بر اساس نوع سوخت و حجم موتور مشخص کرده است. بررسی این جدول نشان می‌دهد که سیاست دولت در جهت حمایت از خودروهای برقی و کم‌مصرف و همچنین مدیریت واردات خودروهای پر حجم و لوکس طراحی شده است. بر اساس این لایحه، عوارض واردات خودروها از حداقل ۴ درصد تا حداکثر ۱۶۵ درصد تعیین شده است. طبق جدول پیشنهادی دولت، حقوق گمرکی خودروهای برقی و پر دافز معادل ۴ درصد خواهد بود. این میزان کمتر از نرخ در میان انواع خودروهای وارداتی است و نشان‌دهنده سیاست تشویقی دولت برای توسعه استفاده از خودروهای پاک

مرگ رئیس ستاد ارتش لیبی پس از سفر رسمی به آنکارا، همزمان با تعمیق همکاری های نظامی طرابلس و ترکیه

سقوط مرموز فالکون ۵۰؛ سانحه یا تسویه حساب؟

قرار دهد. سقوط هواپیمای «فالکون ۵۰» حامل محمد علی الحداد، رئیس ستاد ارتش لیبی، و چهار مقام دیگر در نزدیکی آنکارا، به سرعت به یک بحران ملی و منطقه ای بدل شد. هواپیما پس از پرواز از فرودگاه اسن بوا در ساعت ۲۰:۱۰ شب، تنها ۴۰ دقیقه بعد در خواست فرود اضطراری داد و سپس از صفحه رادار محو شد. انفجار ناشی از آتش گرفتن سوخت هواپیما در منطقه هیمانان، تصاویر تکان دهنده ای را در رسانه های ترکیه و جهان منتشر کرد. نخست وزیر لیبی، عبدالحمید الدبیبه، این حادثه را «ضایعه ای ملی» خواند و سه روز عزای عمومی اعلام کرد. ترکیه بلافاصله تیم های امداد و چهار دادستان ویژه را مأمور بررسی حادثه کرد. وزیر کشور ترکیه، علی یرلی کابا، در پستی رسمی اعلام کرد که ارتباط با هواپیما در ساعت ۲۰:۵۲ قطع شده است. رسانه های ترکیه ای از جمله «ینی شفق» گزارش دادند که هواپیما پیش از سقوط دچار اختلال برقی شده بود. در لیبی، واکنش ها

گروه سیاسی: سقوط هواپیمای حامل رئیس ستاد ارتش لیبی، محمد علی الحداد، و چند مقام عالی رتبه این کشور در نزدیکی آنکارا، تنها یک سانحه هوایی نبود؛ بلکه به سرعت به یک بحران سیاسی و رسانه ای تبدیل شد که نگاه ها را به شدت به سمت ترکیه معطوف کرد. این حادثه درست پس از پایان سفر رسمی موفقیت آمیز هیئت لیبی به آنکارا رخ داد؛ سفری که شامل دیدارهای حساس با وزیر دفاع ترکیه و رئیس ستاد ارتش این کشور بود و قرار بود آینده همکاری های نظامی و توافقات دریایی میان دو کشور را روشن تر کند. اما تنها چند ساعت پس از این دیدارها، هواپیمای «فالکون ۵۰» لیبی از صفحه رادار محو شد و در منطقه هیمانان سقوط کرد. انفجار بزرگ ناشی از آتش گرفتن سوخت هواپیما، تصاویر تکان دهنده ای را در رسانه های ترکیه و جهان منتشر کرد و بلافاصله موجی از پرسش ها و گمانه زنی ها را برانگیخت: آیا این حادثه صرفاً یک نقص فنی بود یا نشانه ای از پیچیدگی های پنهان در روابط سیاسی و امنیتی منطقه؟ به گزارش «نقش جهان»، ترکیه اکنون در مرکز توجه قرار گرفته است. مقامات آنکارا با تأکید بر فرضیه نقص فنی تلاش دارند روند تحقیقات را شفاف جلوه دهند و از تبدیل این حادثه به بحران دیپلماتیک جلوگیری کنند. اما در لیبی، دولت وحدت ملی این فاجعه را «ضایعه ای ملی» خوانده و کمیته مشترک تحقیق با ترکیه تشکیل داده است. در سطح منطقه ای، مخالفان سیاست های ترکیه در لیبی - از مصر و امارات گرفته تا برخی جریان های داخلی لیبی - این حادثه را فرصتی برای برجسته کردن خطرات وابستگی بیش از حد به آنکارا می دانند. در چنین شرایطی، سقوط یک هواپیمای حامل عالی ترین مقامات نظامی لیبی نه تنها یک تراژدی انسانی، بلکه یک نقطه عطف سیاسی است که می تواند آینده روابط ترکیه و لیبی را تحت تأثیر

گسترده بود؛ دولت وحدت ملی از تشکیل کمیته مشترک تحقیق با ترکیه خبر داد و مراسم یادبود رسمی برای قربانیان در طرابلس برگزار خواهد شد. برای فهم اهمیت این حادثه باید به گذشته بازگشت. پس از سقوط معمر قذافی در سال ۲۰۱۱، لیبی وارد دوره ای از آشوب و تقسیم شد. دولت های رقیب در شرق و غرب شکل گرفتند و هر کدام توسط قدرت های خارجی حمایت شدند. ترکیه از همان ابتدا در کنار دولت های غربی و به ویژه دولت وفاق ملی در طرابلس ایستاد. در سال ۲۰۱۹، توافق امنیتی و نظامی میان آنکارا و طرابلس امضا شد که به ترکیه اجازه داد نیروهای نظامی و تجهیزات پیشرفته به لیبی اعزام کند. این مداخله، موازنه جنگ داخلی را تغییر داد و مانع سقوط طرابلس در برابر نیروهای خلیفه حفر شد. ترکیه همچنین در حوزه دریایی با لیبی توافقی امضا کرد که مرزهای دریایی شرق مدیترانه را بازتعریف می کرد و اعتراض شدید یونان و مصر را برانگیخت. از آن زمان، ترکیه به یکی از بازیگران اصلی در معادلات لیبی بدل شد؛ هم به عنوان حامی نظامی دولت غربی و هم به عنوان طرفی که منافع اقتصادی و ژئوپلیتیک خود را در مدیترانه دنبال می کند. سفر اخیر محمد الحداد به آنکارا نیز در همین چارچوب قابل فهم است؛ مذاکره درباره آینده همکاری های نظامی و دریایی، درست در زمانی که پارلمان ترکیه مأموریت نیروهایش در لیبی را برای دو سال دیگر تمدید کرده بود. حادثه سقوط هواپیما در سطح فنی به عنوان یک «نقص الکتریکی» معرفی شده است. اما در سطح سیاسی، پرسش های عمیق تری مطرح می شود. آیا این حادثه صرفاً یک سانحه بود یا می تواند پیامد رقابت های پنهان منطقه ای باشد؟ برخی تحلیلگران معتقدند که همزمانی سقوط با مذاکرات حساس، به طور ناخواسته بر ذهنیت عمومی سایه انداخته است.

کاهش ۹ میلیون لیتری مصرف با اجرای طرح سه نرخی کردن بنزین

اجرای طرح سه نرخی و محدودسازی کارت های آزاد جایگاه، راه را بر خروج غیرقانونی سوخت بست. کاهش ۹ میلیون لیتری مصرف در یک هفته، از موفقیت دولت در صیانت از منابع ملی حکایت دارد. به گزارش مهر، دولت با اجرای مدل «سه نرخی» و ساماندهی کارت های سوخت جایگاه ها، توانست در کمتر از یک هفته به دستاوردهای سه ساله هاباروش های تولیدمحور به دست نیامده بود.

تغییر پارادایم از «تولید بیشتر» به «مدیریت مصرف»

اقتصاد انرژی ایران دهه هاست که با بحران «مصرف بی رویه» دست و پنجه نرم می کند. رشد فزاینده ناوگان حمل و نقل از یک سو و تثبیت قیمت ها در شرایط تورمی از سوی دیگر، ایران را به یکی از پر مصرف ترین کشورهای جهان در حوزه فرآورده های نفتی تبدیل کرده است. در حالی که ظرفیت پالایشی کشور با تمام توان در حال فعالیت است، ناترازی میان تولید و مصرف همواره زنگ خطر واردات بنزین را به صدا در آورده بود. اما هفته گذشته، نقطه عطفی در مدیریت انرژی کشور رقم خورد. دولت با حفظ سهمیه های پارانهای (۱۵۰۰ تومان) و نرخ آزاد با کارت شخصی (۳۰۰۰ تومان)، نرخ سومی را برای خرید با «کارت جایگاه دار» (۵۰۰۰ تومان) تعریف کرد. این اقدام که با هدف ساماندهی کارت های آزاد جایگاه ها انجام شده، نه تنها باعث شفاف شدن تراکنش ها شد، بلکه به گفته محسن پاک نژاد، وزیر نفت، مصرف روزانه را ۹ میلیون لیتر کاهش داد. این عدد، صرفاً یک آمار نیست؛ بلکه یک «تنفس اقتصادی» برای کشوری است که درگیر تحریم و فشار های ارزی است.

واکوی آماری؛ چگونه ۹ میلیون لیتر از چرخه اتلاف خارج شد؟

کاهش ۹ میلیون لیتری مصرف در روز، معادل حدود ۷ درصد از کل مصرف بنزین کشور است. برای درک عظمت این عدد، باید بدانیم که احداث یک پالایشگاه با ظرفیت تولید ۹ میلیون لیتر بنزین در روز، نیازمند میلیاردها دلار سرمایه گذاری و چندین سال زمان است. دولت با یک تصمیم نرمام افزاری و اصلاح نرخ دسترس، عملاً ظرفیت یک پالایشگاه مجازی را به اقتصاد ملی بازگرداند. از منظر اقتصاد کلان، این کاهش مصرف به معنای ذخیره سازی حدود ۳ میلیارد و ۲۸۵ میلیون لیتر بنزین در سال است. با نگاهی به قیمت های جهانی و منطقه ای بنزین، ارزش این صرفه جویی سالانه به بیش از ۱۵ تا ۲۰ میلیارد دلار می رسد. این مبلغ می تواند به جای سوختن در موتور خودروهای فرسوده یا خروج غیرقانونی از مرزها، صرف نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی، توسعه مترو و تقویت زیرساخت های پالایشی

شود. همایون اسدی، تحلیلگر انرژی، در این باره می گوید: مشکل ایران هیچ گاه کمبود تولید نبوده، بلکه فقدان ابزارهای کنترلی در نقطه مصرف بوده است. نرخ ۵۰۰۰ تومانی برای کارت جایگاه، نه یک ابزار درآمدزایی برای دولت، بلکه یک «سیگنال بازدارنده» برای مصرف کنندگانی است که بدون نیاز واقعی و صرفاً به دلیل دسترسی آسان به سوخت ارزان، الگوی مصرف خود را مدیریت نمی کردند.

شفافیت تراکنش ها و مسدودسازی رگ های حیاتی قاچاق

پیش از اجرای این طرح، کارت های سوخت جایگاه ها به مثابه «حفره های تاریک» در شبکه توزیع بودند. هر فردی با هر خودرویی می توانست بدون استفاده از کارت شخصی، مقادیر معتناهی سوخت را با نرخ آزاد دریافت کند. این موضوع باعث می شد که ردیابی مصرف کننده واقعی غیرممکن شود. بخش بزرگی از این سوخت که از کارت جایگاه ها خارج می شد، نه در باک خودروهای داخلی، بلکه در مخازن قاچاقچیان سوخت در مرزهای شرقی و جنوبی تخلیه می شد. با سه نرخی شدن بنزین و افزایش نرخ کارت جایگاه به ۵۰۰۰ تومان، حاشیه سود قاچاق به شدت تحت تأثیر قرار گرفته است. وقتی فاصله قیمتی میان بنزین داخل و بنزین در کشورهای همسایه (که گاهی به ۳۰ تا ۳۰ هزار تومان می رسد) با افزایش نرخ نرخ سوخت و اجبار به استفاده از کارت شخصی کاهش می یابد، ریسک و هزینه قاچاق بالا می رود. علاوه بر این، الزام به استفاده از کارت سوخت شخصی، دولت را به بانک اطلاعاتی عظیمی از «فشار مصرفی» شهروندان مجهز کرده است. اکنون مشخص است که چه خودرویی، در چه زمانی و در کدام نقطه جغرافیایی سوخت گیری کرده است. این شفافیت، از «تراکنش های صوری» جلوگیری کرده و باعث شده است که بنزین دقیقاً به دست مصرف کننده نهایی برسد. این فرآیند،

مصداق بارز حکمرانی داده محور در بخش انرژی است.

دستاوردهای زیست محیطی و کاهش بار آلودگی در کلان شهرها

این روزها خبر آلودگی هوا در کلانشهرها در صدر اخبار قرار گرفته است که البته کاهش مصرف سوخت، مستقیم ترین راه برای مقابله با بحران آلودگی هواست. بر اساس آمارهای سازمان حفاظت محیط زیست، بیش از ۷۰ درصد آلودگی هوای کلان شهرهایی مانند تهران ناشی از منابع متحرک (خودروها) است. احتراق هر لیتر بنزین، ترکیبی از دی اکسید کربن (CO2)، اکسیدهای نیتروژن و ذرات معلق کمتر از ۲.۵ میکرون را روانه ریه شهروندان می کند. کاهش روزانه ۹ میلیون لیتر بنزین، یعنی جلوگیری از انتشار روزانه بیش از ۲۰ هزار تن گازهای گلخانه ای. این موضوع در فصول سرد سال که پدیده وارونگی هوا (این ورژن) رخ می دهد، اهمیتی دوچندان می یابد. کاهش تقاضا برای سوخت، به معنای کاهش تردد خودروهای تک سر نشین و اصلاح رفتارهای ترافیکی است. به گفته اسدی هر گاه قیمت یا دسترسی به یک کالا اصلاح شود، اولین نتیجه آن حذف مصرف های بیهوده است. در حوزه بنزین، این یعنی حذف دور دورهای شبانه، کاهش سفرهای غیر ضروری درون شهری و تمایل بیشتر به استفاده از وسایل نقلیه عمومی. نتایج این طرح را نباید فقط در بودجه دولت دید، بلکه باید در کاهش روزهای آلوده و هزینه های سلامت جامعه نیز جست و جو کرد. در واقع، صرفه جویی در مصرف سوخت، نوعی سرمایه گذاری در حوزه بهداشت و درمان عمومی است.

پایداری اجتماعی و ضرورت استمرار اصلاحات تدریجی

یکی از ویژگی های برجسته طرح اخیر، هوشمندی در «عدم فشار بر قشر متوسط و ضعیف» است. دولت با ثابت نگه داشتن نرخ سهمیه ۶۰ لیتری (۱۵۰۰ تومان)، امنیت روانی جامعه را حفظ کرد. فشار اصلی این طرح بر مصرف کنندگان پر مصرف و کسانی است که از کارت های جایگاه استفاده می کردند. این مدل، عدالت توزیعی را برقرار می کند؛ به این معنا که هر کس بیشتر از سهمیه خود با ابزارهای عمومی (کارت جایگاه) مصرف می کند، باید هزینه بیشتری بپردازد که به واقعیت های اقتصادی نزدیک تر است. برای پایدار ماندن، این کاهش ۹ میلیون لیتری، دولت باید گام های تکمیلی را با دقت بردارد. توسعه زیرساخت های سی ان جی (CNG)، نوسازی تاکسی های فرسوده و تقویت سیستم اتوبوسرانی، مکمل های ضروری این طرح هستند. اگر شهروندان احساس کنند که به ازای مدیریت مصرف خود، گزینه های جایگزین ارزان و با کیفیت برای جابه جایی دارند، همراهی آن ها با این اصلاحات ساختاری دائمی خواهد بود.